

PADOMU LAPPUSĒ:

- kad dzīvniekam par karstu;
- kādus ārstniecības augus vākt jūlijā;
- lai grīlēšana ir droša.

→ 14. lpp.

REMONTĒ SKOLAS.

→ 4. lpp.

„Dodos tālāk. Jaunajai komandai lai radoši izaicinājumi!” vēl ilggadējā Kuldīgas bibliotēkas vadītāja **Laima Mirdza Ostele.**

→ 7. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
1,20 eiro

Nr. 52
(11 583)

Piektdiena, 2020. gada 3. jūlijs

Solis zaļākas planētas virzienā

KUULE komanda no kreisās: Inese Ločmele, Māris Ločmelis, Justīne Grantiņa, Kārlis Mednieks.

NOVADU REFORMAI DOTA ZAĻĀ GAISMA.

Kādi ir turpmākie soļi?

→ 10. lpp.

Aivas Skrickas ziedu brošas no lentītēm.

→ 8. lpp.

Pirmais zero waste jeb beziepakojumu veikals Kuldīgā KUULE durvis vērs pirmdien, 6. jūlijā, Liepājas ielā 18. Šeit varēs iegādāties pārtikas produktus, sadzīves ķīmiju un kosmētiku ar atkārtoti izmantojamu saiņojamo materiālu vai iesvērt savā līdzpaņemtajā traukā.

IDEJA UN ĪSTIE CILVĒKI

Ideja par šādu veikalu valmierietei Justīnei Grantiņai radās pirms diviem gadiem, taču, viņasprāt, ne Kuldīgā, ne viņa pati nebija tam vēl īsti gatava. „Šī ideja mani tirdīja un gadīja īsto brīdi, komandu un telpas. Kuldīga šobrīd ļoti atīstās, un arī mēs gribam dot artavu un kaut kādā ziņā celt šejienes dzīves kvalitāti. Piedāvājam iespēju iegādāties ikdienā nepieciešamās preces bez iepakojuma, samazinot sadzīves atkritumu daudzumu un iedvesmojot cilvēkus dzīvot dabai draudzīgāk un veselīgāk,” stāsta Justīne.

Domubiedrus Justīne atradusi draugu lokā. Māris un Inese Ločmeļi nesēn pārcēlušies no Rīgas uz Alsungu un ar prieku iesaistījušies. Justīnes dzīvesbiedrs, kuldīdznieks Kārlis Mednieks palīdzējis ar tehnisko pusi, veikalu iekārtojot. „Izgatavoju plauktus kopā ar draugu Kārli Romanu un galdnieku Mārtiņu Rubeni. Pat plaukti ir zero waste, jo dēļi reiz bijuši

Māra un Ineses lauku mājas otrā stāva grīdā,” nosmej Kārlis.

SPĒLES AR VĀRDIEM

Arī veikala nosaukums nācis dabiski, spēlējoties ar vārdiem. „Lai vietējiem būtu lielāka sasaiste ar to un tas izklausītos mazliet labskaņīgāk, nolēmām izmantot divus U. Rezultātā nosaukums kļuvis internacionāls, jo no igauņu, somu valodas tas ir uzsaukums *Klau! Klausies!*, kas lieliski sasauca ar mūsu ideju pievērst uzmanību atkritumu problēmai, kā arī rīkot izglītojošas lekcijas un meistarklases. Un mums pašiem patīk šī vārda spēlīte angļu valodā, jo tas apzīmē mūsu filozofiju un nostāju pret dzīvi cool – ar vēsu garu!” skaidro Justīne.

Pirmo mēnesi veikals strādās testa režīmā, un komanda uzklausa klientu vēlmes. „Mūsu sortimentā ietilps sausa pārtika, ar laiku dažādas eļļas un sīrupi, sadzīves ķīmija, higiēnas preces un

dažādi zero waste dzīvesstila aksesuāri,” stāsta Justīne. Galvenokārt nopērkamas būs Latvijas ražotāju preces.

GAN PAŅEMT, GAN ATNEST

Kārlis uzsver, kāpēc šāda iepirkšanās ir izdevīgāka: „Klients šeit nemaksā par iepakojumu un dizainu, gan jāpiebilst, ka ne visa prece būs lētāka tikai tāpēc, ka tā ir beziepakojuma, tomēr ilgtermiņā tas atmaksāsies.” Justīne papildina, ka tā ir iespēja nopirkt tieši tik, cik tajā brīdī nepieciešams. Varēs nākt ar saviem iepakojumiem vai izmantot uz vietas pieejamo tukšo taru. „Derēs pat pusdienu trauciņš, jo būs iespēja to uz vietas izmazgāt. Ar lielāko prieku pieņemsim arī citu cilvēku atnesto tukšo taru,” saka Justīne. Māris piebilst: „Ja mums izdosies kādu no lielo tīklu veikalu pircējiem kaut vai daļēji pārvērst par savējo, tas jau būs daudz.”

Elisas Rudzītes teksts un foto

2. lpp. Kā attālinātais darbs turpinās. Dažādi viedokļi.
12. lpp. Izsolē nopērk Lēnu muižu Skrundas novadā.

Otrdien, 7. jūlijā:

- Skolēni nopelna pirmo algu.
- Sparģeļus audzē Rendā.
- Nepiekrīt novadu reformai.
- Vai eksports mazinājies.
- Šķirot atkritumus nav grūti.
- Kā glābt slīcēju.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Humors un nopietnība stāv līdzās

Daiga Bitinieca

Mēdz teikt, ka humors izglābs pasauli. Ne nu izglābs, nekā, bet dzīvi atvieglot ikdienā gan var.

Tā viendien mūsu redakcijā satieku kolēģi Lailu un lielo jokotāju Andri Grīnvaldu – abus pie datora ar fotogrāfijām ņemoties. Tā kā kolēģe Laila joprojām strādā attālināti, brīnos: “Ko tu te dari? Baidies taču no covidā!” Andrim atbilde uzreiz rokā: “Bet no manis viņa nebaidās!”

Daudzi labprāt dzirdētu uzslavu, sak, tev nu gan ir laba humora izjūta! Jo tas ir kā kompliments, kas rāda cilvēka erudīciju, kultūras līmeni, spēju pasmieties arī par sevi, kas, starp citu, ir viens no veidiem, kā pasargāties no nelabvēļu uzbrukumiem. Jo – ko tu pret humoru iesāksi?

Pēc maniem novērojumiem un pašas piedzīvojumiem ar humoru un asprātību, ar jokiem var izdarīt daudz laba.

Pirmā. Uzturēt labu garastāvokli gan sev, gan citiem. Smieklī rada nepiespiestības atmosfēru, maziņa oficiālumu. Kļūdē garlaicību, izdzenā rutīnu.

Otrā. Nodibināt labas attiecības, sākot ar iepazīšanos un tālākajās gaitās. Kāds ķīniešu sakāmvārds pat skanot – cilvēks bez smaids nedrīkst atvērt veikalu!

Trešā. Izklūt no neveiklas situācijas, ja izdodas piemēroti un laikā pajokot par sevi.

Ceturta. Izkulties no kritiskas situācijas. Varam lasīt pasākās, kur teikts: dzīvoja reiz trīs brāļi, divi gudri, trešais muļķītis. Kas īstenībā bija tas gudrākais.

Protams, ne vienmēr izdodas novilkt robežu, kur beidzas humors un sākas sarkasms. Labs humors neatzīst radniecību ar rupjību, jēlībām, agresivitāti. Bet bez nopietnības humors var kļūt sekls, zaudēt asprātības dziļumu. Filozofs Sergejs Averincevs nopietnību nosaucis par humora draugu. Jā, pretstatī rada spriegumu, dziļā humorā jau nereti tuvinās komiskais ar traģisko. Viduslaikos klauni un jokdari bija galmos gudrākie cilvēki, kas pazina cilvēku raksturus, bija padomdevēji. Nopietnības un humora attiecības svarīgas ir visur – arī politikā, biznesā, karjerā. Dažkārt taču var novērot, ka cilvēki, kam nav dziļākas kultūras un humora izjūtas, ieņemot kādu augstu amatu, kļūst oficiālāki, atsvešinātāki, augstprātīgāki. Jo humors mēdz draudzēties ar paškritiku un ironiju. Viens no lielākajiem humora plēsējiem, ko zinu, dramaturgs un rakstnieks, Austrālijas latvietis Uldis Siliņš, iepazīstoties par sevi vienmēr saka: “Esmu jauns, skaists, bagāts, neprecējies un es meloju!”

Bet humora izjūtas mēdz atšķirties – ne velti psihologi atzīst, ka veiksmīgai laulībai būtiska ir līdzīga humora izjūta. Un humors reiz nu ir tā lieta, ko nevar pārceļt no vienas tautības uz otru, var nesaprast un iekulties liekās nepatīkšanās. Tāpat ne vienmēr, jokojot īpaši svešā kompānijā, joks var tikt saprasts tā, kā tas domāts.

Jā, nūdien, viena nopietna lieta tas humors!

TRĪS PAR VIENU

Kā vērtējat daudzu cilvēku vēlmi arī pēc krīzes beigām strādāt attālināti?

SAVĀ ZIŅĀ PRIVILĒGIJA

1. Andris Šuvajevs, Rīgas Stradiņa universitātes pasniedzējs, ekonomikas antropologs:

– Aptauja, kurā secināts, ka viens no trim Latvijas iedzīvotājiem arī turpmāk – pēc ārkārtējās situācijas – vēlas strādāt mājās, skaidri apliecina, ka strādāšana attālināti ir zināma privilēģija gan tāpēc, ka ne visus darbus var darīt no mājām, gan tāpēc, ka arī tad, ja

tas iespējams, vajadzīgas atbilstošas tehnoloģijas, labs un drošs internets. Pārsvārā attālināts darbs ir pieejams ļoti konkrētu sociālo grupu pārstāvjiem. Varētu pat teikt – Latvijas vidusslānim. Tas liek izvērtēt ne tikai šo darbu specifiku un to, kā pandēmijas apstākļi, iespējams, mainīs darba vides dinamiku, bet arī paturēt prātā visus tos darbus, kurus attālināt nav iespējams. Pirms krīzes jau netika

daudz domāts par šādām iespējām. Ārkārtējā situācija piespieda ātri rīkoties. Bet, kā redzējam, tieši tās profesijas, kuru funkcija paredz klātesamību, ir bijušas sociāli svarīgākās ārkārtējās situācijas laikā. Šim novērojumam vajadzētu rosināt vispārēju diskusiju par to, kuri darbi tiek augstāk novērtēti – gan morāli, gan monetāri.

NEPAZAUDĒT CILVĒCISKO FAKTORU

2. Inga Bērziņa, Kuldīgas novada domes priekšsēde:

– Covid-19 laiks mums daudz iemācījis attiecībā uz attālināto darbu. Kādreiz tas likās sarežģīti un gandrīz neiespējami, bet ārkārtējā situācijā pierādījās, ka tā nav – varam to apgūt ātri. Mūsu pašvaldībā darbs arī tagad daļēji turpinās attālināti. Konsultējoties ar Valsts darba inspekciju un Valsts kanceleju, ir izstrādāta kārtība, kā juridiski pareizi ļaut darbiniekiem noteikt šādu režīmu. No administrācijas aptuveni trešā daļa izvēlējusies noteiktu

laiku strādāt attālināti. Mēs to arī akceptējam. Daļai speciālistu noteikts, ka tās ir divas dienas nedēļā, bet finansisti un grāmatveži var vairāk. No tā ir ekonomiskie ieguvumi: samazinās transporta izdevumi un laiks ceļā. Tas attiecināms arī uz Kurzemes plānošanas reģiona attīstības padomes sēdēm. Pēdējā gan notika klātienē, bet pirms tam videokonferencēs pārliecinājāmies, ka arī attālināti produktivitāte nemazinās. Tā notiek arī apspriedes Eiropas reģionu komitejā, kaut arī tur atjaunota iespēja piedalīties klātienē, bet to

šobrīd izmanto mazāk nekā puse, jo vairums pieslēdzas no savas valsts. Tomēr nedrīkst aiziet galējībās – jāatceras, cik svarīgs ir cilvēciskās tikšanās faktors. Jābūt uzmanīgiem, lai to nepazaudētu. Tāpēc mēs visus iedzīvotājus, kas to vēlas, domē pieņemam klātienē, ievērojot drošības normas. Par darba kvalitāti un uzraudzību nevajadzētu uztraukties, jo arī attālināti darbiniekam jāievēro noteiktais darba laiks un ir jāizpilda pienākumi. Tāpēc dota iespēja pašam izvēlēties, kur tos labāk veikt.

TAS PATS DARBS

3. Ērika Gromule, Valsts pārvaldes cilvēkresursu nodaļas vadītāja:

– Attālinātais darbs pēc būtības ir iespēja strādāt citā vietā, veicot tos pašus darba pienākumus. Svarīgi nostiprināt apgūtās prasmes strādāt elastīgi šādā veidā, padarot tās par ikdienu ilgtermiņā. Tā ir jauna pieredze, tāpēc Valsts kanceleja ir izstrādājusi vadlīnijas attālināta darba organizēšanā. Nav

gan noteikts apjoms, kāds varētu būt attālinātā darba īpatsvars. Katra iestāde pati izvērtē atbilstošāko risinājumu, par svarīgāko ņemot, ka visiem uzdevumiem jābūt laikus izpildītiem kā iepriekš. Darba devējs var noteikt atšķirīgu pieeju dažādās struktūrvienībās, kā arī pieļaut elastīgāku darba laiku jeb noteikt, ka ir svarīgi strādāt noteiktu stundu skaitu, nevis pieprasīt veikt darbu konkrētās dienas stun-

dās. Tāpat ir svarīgi pārliecināties, vai darbiniekam ir nepieciešamais tehniskais aprīkojums, lai varētu strādāt attālināti. Ir iespējas, un to vajadzētu praktizēt, ka darba devējs un darbinieks par atbalstu attālinātā darba veikšanai vienojas atsevišķi, nevis nosaka visiem vienādas normas.

Daina Tafelberga

FOTOKOMENTĀRS

Dzirdēts, ka dzimtajās mājās pat sienas palīdzot laimīgam būt. Varbūt. Bet redzēts un tādēļ skaidri zināms, ka Skrundas vidusskolā pat kāpnes palīdz gudrību gūt.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet Kurzemniekam pa tālr. 63350568, e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

MANUPRĀT

Dzērājšoferus sodīs bargāk

Lai arī sods nav efektīvāks uzvedības korekcijas veids, tomēr priecājos, ka par pārkāpumiem, kas apdraud citu veselību un dzīvību, tos nosaka bargus. Tāpat par prātīgu lēmumu uzskatu, ka ar jūliju par braukšanu alkohola reibumā sods stingrāk. Iepriekš dzērājšoferim tiesības vadīt spēkratu atņēma uz diviem vai – pie liela pārkāpuma – uz četriem gadiem, bet turpmāk no tām nāksies šķirties trīs vai piecus gadus. Arī naudas summas, no kādām būs jāšķiras pie attiecīgās alkohola koncentrācijas asinīs, ir palielinātas.

Jaunums arī tas, ka turpmāk iereibušajiem autovadītājiem vairs nepiemēros administratīvo arestu. Pareizi? Nepareizi? Grūti spriest. Kādam, kam reizi tā misējies, tiešām pietiek ar krietno naudas sodu. Sapratīs, ka nav labi darījis, un ies mājās izgulēties. Bet atceros vienu tiesas sēdi, kurā kādu Skrundas pusē dzīvojošu dzērājšoferi tiesāja 14. reizi. Lielākā daļa no sodāmībām viņam bija par braukšanu alkohola reibumā. Par šādu cilvēku nevari būt drošs, ka pēc soda kvīts izrakstīšanas viņš atkal nesēžas pie spēkrata stūres un neturpina ceļu. Tādu pārkāpēju varbūt labāk tomēr vajadzētu līdz reibuma izešanai izguldīt kādos tiesībsargājošo instanču apartamentos.

Jolanta Hercenberga

Kurzemnieks

Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitinieca – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.

Žurnālisti: Daina Tafelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;

Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;

Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;

Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv;

Lāsma Reimane – 63350568, reimane.lasma@gmail.com;

Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Porina – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568,

laila.liepina@kurzemnieks.lv, Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA Jaunais Kurzemnieks. Reģ. nr. 1400.

Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemnieku obligāta. Iespiests SIA Poligrāfijas grupa „Mūkusalas” Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.

Metiens – 2912.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Skrējienu baudīt, ne nodarīt sev pāri

Arvids Šefanovskis, garo gabalu skrējējs un sporta pedagogs

Laiks skrien ātri, un atkal tuvojas Kuldīgas pusmaratons. Vēlaties izmēģināt un izjust jaunu piedzīvojumu garšu? Piedalieties! Bet... pirms tam gan vajadzētu skrējenam trenēties.

Iesākumā ieteiktu skriet piecus kilometrus. Lai sāktu skriet, nepieciešami kvalitatīvi skriešanas apavi, tā izvairoties no traumām un neiedzīvojoties hroniskās skrējēju kaitēs – Ahileja cīpslas iekaisumos, kaulu plēves iekaisumos un citās vainās. Nepieciešams arī piemērots apģērbs, kas uzsūc sviedrus, neļauj ķermenim atdzist. Lai atrastu sev piemērotāku variantu, pērkot veikalā, padoms jāgūta konsultantam vai pārdevējam. Te gan jāatceras, ka speciālo tērpu ieteicams izmantot tikai treniņa laikā un nevalkāt to ikdienā. Svarīgas ir arī skriešanas zeķes, tās pasargās no tulznām.

Iesākumā skriet vajadzētu trīs reizes nedēļā un sākt ar pastaigu, ik pa brīdīm pārejot vieglā skrējienā. Slodzei jābūt tādai, lai skriešanas laikā jūs varētu sarunāties. Tāpēc labi būtu atrast kādu domubiedru. Iesācējiem ar lēnu 30 minūšu skrējienam pietiek. Sākumā jākoncentrējas uz skrējienā pavadīto laiku nevis attālumu. Slodze jāpalielina pamazām.

Katrs treniņš jāsadala ar iesildīšanos. Pēc skrējiena – atkal jāpilda atsildīšanās un stiepšanās vingrinājumi.

Amatieriem nevajadzētu sasteigt gan ar kilometriem, gan ar ātrumu. Jāskrien savā tempā pēc pašsajūtas. Nevajag pārcensties, tā nodarot pāri savai veselībai. Pēc darbadienas vajadzētu trenēties vienā laikā, nevis kā sanāk, ir jābūt dienas režīmam. Ja rocība ļauj, ieteiktu iegādāties pulsometru.

Jūsu uzdevums ir skriet ilgtermiņā pēc savām spējām. Tas nozīmē, ka, piedaloties sacensībās, jāizvēlas tā distance, kurai esat gatavi. Pirmajās sacensībās primārais, lai paši justu baudu no skriešanas, lai distanci beidzot, būtu prieks.

Ja ilgāku laiku nav skrīti, tad skrīšana jāapvieno arī ar vingrinājumiem veselības uzlabošanai, ķermeņa nostiprināšanai.

Bet vispirms es ieteiktu doties pie ģimenes ārsta, lai pārbaudītu sirds veselību. Skrējējam sevi ir jādisciplinē, jāatceras, ka galvenā motivācija ir veselība, ko katrs var gūt, trenējoties sistemātiski.

Galvenais nebaidīties un uzdrošināties piepildīt savus izvirzītos mērķus. Lai nepietrūkst gribasspēka un neatlaidības!

LASĪTĀJS SATRAUKTS

Gandrīz visi kāmiši tikuši pie saimniekiem

„Ja tu, kas tos dzīvnieciņus tur pameti, šo lasi (speciāli necentos uzrunāt tevi ar lielo burtu), tad tu esi briesmīgs cilvēks!” savā feisbuka kontā raksta liepājniece Ieva Ozoliņa Balcere pēc tam, kad Kabiles ceļa mežmalā atrada kastītē pamestu kāmjū mammu ar mazuļiem.

Veikala Zoo centrs pārdevēja Iveta Drunese rāda, cik omulīgi jūtas viens no ceļmalā atstātajiem un pēc tam labu cilvēku atrastajiem un uz veikalu atgādātajiem Džungārijas kāmišiem.

Kurzemniekam sazinoties ar Ievu, viņa pastāstīja, ka abi ar dzīviesbiedru Emīlu pirms Ligo svētkiem braukuši no Rīgas uz Kuldīgu un 12 km pirms tās apstājušies mežmalā tādā kā iebrauktā stāvvietā, lai saplūktu lupīnas. Ieva ieraudzījusi, ka netālu mētājas bērnu apavu kastīte ar uzrakstu Nike. „Sadusmojos, ka cilvēki atkal mēslo, bet bija vēl briesmīgāk! Kastītē ieraudzīju deviņus kāmišus – vienu lielu, četrus mazuļus un četrus pavisam mazus bēbišus,” stāsta Ieva.

Kastē bija arī mājiņa kāmišiem un mazliet granulas, bet ēdiena un ūdens neesot bijis. Mēģinājuši sazvanīt vairākas dzīvnieku patversmes, bet tas neesot izdevies. Zinot, ka veikalā Rimi Kuldīgā ir zooveikals, vērsušies pēc palīdzības tur. Pārdevēja bijusi ļoti pretimnākoša, dzīvnieciņus paņēmusi veikalā savā aprūpē.

Veikalā Zoo centrs pārdevēja Iveta Drunese stāsta, ka todien strādājusi viņas kolēģe, kas dzīvnieciņus paņēmusi. Tie esot Džungārijas kāmiši, kas ir ļoti pieprasīti. No deviņiem atvestajiem tikai trīs vēl gaidot savus saimniekus. Pārējie pāris dienās jau nopirkti. Agrāk veikalā ikdienā turēti pārdošanai domāti dzīvnieciņi, bet Kuldīgā neesot tik liels pieprasījums pēc tiem, tādēļ pircējam kāmišs, cūciņa, trusītis vai kāds cits mīldzīvnieciņš nu tiekot atvests no citiem veikalos pēc pasūtījuma. Bet jaundzimušos dzīvnieciņus veikalā joprojām labprāt iepērkot. „Ja kāmiši ir sadzimuši, tad nevajag tos atstāt uz ielas vai kur citus. Var nest uz veikalu,” saka I. Drunese. „Arī citās pilsētās var piedāvāt, noteikti paņems. Pat priecīgi būs. Bet paaugušos dzīvnieciņus veikalā gan ne labprāt ņemam, jo pirkti visi grib tikai maziņus. Dzīvnieciņa pirkšanai ir jābūt pārdomātam lēmumam. Ja ir tas izdarīts, tad jāuzņemas arī atbildība. Tādēļ arī bērniem bez vecāku klātbūtnes tos nepārdodam.”

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

MUMS ZVANA

Slikts ielas stāvoklis

Kāda Kurzemnieka lasītāja neapmierināta ar Rūpniecības ielas stāvokli. Viņa stāsta, ka ceļš esot vienās bedrēs un nevar normāli aizbraukt līdz mājām.

Kuldīgas novada domes transporta infrastruktūras inženieris Andris Megnis skaidro, ka ielu tuvākajā laikā apsekos. „Kuldīgas komunālie pakalpojumi regulāri veic grants ceļu apsekošanu un iespēju robežās tiek veikti greiderēšanas darbi. Pašlaik laika apstākļi nav ļoti greiderēšanai, bet, tiklīdz būs sauss ceļa segums, tā noteikti greiderēs.”

Lāsma Reimane

Aptauja www.kurzemnieks.lv
No 27. maija līdz 30. jūnijam
Kāds ir darbs attālināti?

Man tas ir atklājums	19
Ir ērts	18
Ietaupa laiku un citus resursus	28
Ir sarežģīts	6
Nav produktīvs	26
Ir apgrūtināts	4
Nevaru pateikt; nestrādāju attālināti	84

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai jūs ikdienā domājat par atkritumu šķirošanu un samazināšanu? Kā tieši? Vai, jūsuprāt, tas ir svarīgi?

Ketlīna Ciņķe, skolniece:

– Protams, ka domāju. Ir atsevišķi atkritumu grozi, kur ģimenē tiek šķiroti viss, kas jāmet ārā. Papīru nododam makulatūrā, savukārt pārējo sagrupējam un metam speciālajos konteineros. Ja gadās iegādāties produktus plastmasas iepakojumos, tad tos pēc izlietošanas izmazgājam un tikai tad izmetam. Ikdienā arī ūdeni dzeru no savas pudeles, nevis veikalā pārku. Uzskatu, ka ir svarīgi piedomāt arī pie sīkumiem, jo tas viss atsauksies uz mūsu nākotni. Gribu, lai mēs visi varētu dzīvot skaistā un tīrā vidē.

Benita Jaunzeme, bezdarbniece:

– It kā jau domāju, bet, vai sanāk to vienmēr realizēt, lūk, tas ir jautājums. Daudz jau neko nedaru, bet šķiroju plastmasu un stiklu. Pārējos iepakojumu materiālus nešķiroju. Uz veikalu vienmēr eju ar savu auduma maisiņu,

jo man nepatīk, ka pēc tam mājās sakrājas vesela kaudze ar tiem plastmasas maisiņiem, kurus nav, kur izmantot. Negribas sevi apkraut ar liekiem atkritumiem. Pricējās, ka Kuldīgā tagad atveras jaunais beziepakojuma preču veikals. Būs jāiet izzināt un izpētīt, jo varbūt radīsies kādas jaunas idejas, kā vēl vairāk piedomāt pie atkritumu samazināšanas savā ikdienā.

Līga, šobrīd audzina bērniņu:

– Jā, domāju gan! Ģimenē aktīvi šķirojam atkritumus. Plastmasu savā ikdienā cenšamies aizstāt ar papīra iepakojumiem. Ja gadās tomēr nopirkt plastmasas iepakojumu, tad cenšamies saglabāt un uzreiz ārā nemest, jo dažreiz kaut kas var noderēt un to var izmantot otrreiz. Iepirkties ejam ar papīra maisiņu, taču izmantojam arī auduma. Man ir svarīgi, lai es pēc sevis atstātu pēc iespējas mazāk atkritumu, kas var radīt negatīvas sekas nākotnei. Esmu ļoti priecīga par jaunā Zero waste veikala atvēršanos Kuldīgā. Tas ir forši, ka varēs produktus iegādāties savos trauciņos tik, cik vajag, nepērkot lielo iepakojumu, kā tas parasti ir pārtikas veikalos.

Biruta Andrušaitē, bezdarbniece:

– Daudz par to nedomāju, bet šad tad sanāk. Par alternatīvām, kā aizstāt plastmasu savā ikdienā, neesmu nekad tā īsti aizdomājusies. Vienīgi uz veikalu eju ar savu auduma maisiņu. Manuprāt, visiem vajadzētu nedaudz piedomāt, jo galu galā mēs gribam dzīvot sakoptā un tīrā valstī.

Ivita Tiļļa Pēterleiviča, audzina bērniņu:

– Jā, domāju. Cik sanāk, tik šķiroju. Uzskatu, ka daudzi cilvēki nešķiro, jo nav pieejami tik daudzi tam speciāli paredzētie konteineri, kā arī trūkst informācijas. Nekur nav precīzi pateikts par to, kā pareizi ir jāšķiro. It kā uz konteineriem ir attēli, taču no tiem īsti nevar saprast, kurus plastmasas izstrādājumus drīkst mest iekšā, kurus ne. Es ikdienā piedomāju, jo man ir svarīgi, lai bērniem un mazbērniem nākotnē paliktu tīra vide, nevis tikai atkritumi. Cenšos nepirkt plastmasas pudeles, lai nebūtu lieki atkritumi, taču reizēm, protams, gadās. Uz veikalu eju ar savu auduma maisiņu, bet, ja gadās lielāki pirkumi, tad izmantoju arī papīra maisiņus. Domāju, ka jāsadomā arī ar ražotājiem. Viņiem vajadzētu vairāk piedomāt pie produkta iepakojuma, un tikai pēc tam var runāt par pircējiem.

Ainārs Pūpols, 2. grupas invalīds:

– Daudz nav sanācis par šo tēmu aizdomāties un ievākt informāciju, tāpēc nav īsti viedoklis par to, ko vajadzētu vēl darīt, lai uzlabotu apkārtni. Uz veikalu ik pa laikam eju ar savu maisiņu. Kā sanāk! Nebiju dzirdējis, ka Kuldīgā atvērsies beziepakojuma preču veikals. Interesanti! Būs jāiet apskatīt.

Elizabete Rublāne
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto
(Jauno žurnālistu skola)

Pošas jaunam mācību cēlienam

Vairumā Kuldīgas novada skolu veic tikai nelielu klašu un gaitēju kosmētisko remontu, kas jau sāks pandēmijas laikā un nu tuvojas noslēgumam. Vērienīgāka rekonstrukcija uzsākta Kuldīgas 2. vidusskolā, tur remonts turpināsies arī nākamajā mācību gadā.

Kuldīgas 2. vidusskolas direktore Guntra Buivida stāsta, ka ar Eiropas Savienības projekta līdzfinansējumu nākamnedēļ SIA *Amatnieks* sāks remontēt skolas otro un trešo stāvu. „Telpu izvietojums ir pārprojektēts, būs jaunas klases, tualetes, citādāki koridori. Mazajiem būs zāle ar atbīdāmām sienām, lai nepieciešamības gadījumā to var paplašināt. No moduļiem varēs izveidot skatuvi.

Trešajā stāvā būs pētījumu centrs, kurā būs ērti apgūt dabas zinības. Rudenī iepļānīts rekonstruēt un bruģēt pagalmu vienā skolas pusē. Būs arī jauna apskaņošana, citādāks zvans. Nākotnē iepļānīts pārbūvēt arī sporta zāli, tagad taisa projektu.”

Tā kā remonts iepļānīts septiņus mēnešus, tad no 1. septembra skolas pirmajā stāvā notiks mācības tikai jaunāko klašu skolēniem, bet pārējie tiks izvietoti citās telpās. G.Buivida stāsta, ka tiekot izvērtēta iespēja iekārtoties bijušās Kuldīgas pamatskolas telpās Ventspils ielā.

Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību skolā iepļānīts mainīt grīdu skolas ēkas otrajā stāvā datorklasē.

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas direktors Mārtiņš Burke-Burkevics stāsta, ka otrā stāva skolotāju istabu plānots pārcelt uz pirmo stāvu, un tās vietā iekārtot mācību klasi. Trešajā stāvā remontēšot zēnu tualeti, lai palielinātu klozetu skaitu. Izskats mainīšoties arī skolas vestibīlā. Skolā joprojām turpinās arī pašvaldības 2018. gadā sāktais projekts *Kuldīgas novada vispārējo izglītības iestāžu mācību vides uzlabošana*. Agrākajā sporta zālē izveidota daudzfunkcionāla telpa mācībām un citiem pasākumiem ar moderniem tehniskiem risinājumiem. Vēl turpinās projektā paredzētie remontu ķīmijas, fizikas, matemātikas un dabas zinību kabinetos un fizikas laboratorijā. Darbus veic

SIA *Pretpils*.

Kuldīgas Centra vidusskolā remontēts pagaidām netiekot nekā, jo tuvākajā nākotnē plānota vērienīgāka skolas rekonstrukcija.

Ēdoles pamatskolā jau pavasarī krāsotas sienas un grīdas klasēs un koridoros, otrajā stāvā klašu telpām nomainītas durvis. Ar projekta *Darīsim paši!* atbalstu remontēs mazo bērnu grupas telpu, lai tā būtu piemērota jaunajam kompetenču mācīšanās modelim.

Laidu un Turlavas pamatskolās veikti tikai nelieli kosmētiski remontu. Vilgāles pamatskolā treniņu zāle pārveidota par mājturības kabinetu. Skolas direktore Aiga Žīle stāsta, ka agrāk mājturības stundas notikušas pagasta pārvaldes ēkā, bet nu

skolēniem būs ērtāk. Izremontētas arī garderobes, bet jaunā treniņu zāle iekārtota vienā no sporta zāles noliktavām.

Z.A.Meierovica Kabiles pamatskolas direktore Anita Zēberga stāsta, ka pandēmijas laikā ir nokrāsotas sienas svinību zālē. Skolā citi darbi neesot iepļāniti, bet sporta namiņam pie skolas esot nepieciešams atjaunot skursteni un krusas sacaurumoto jumtu. Vārmes pamatskolā visos kabinetos veikts neliels kosmētiskais remonts, bet pamatīgāks pārvērtības piedzīvo latviešu valodas kabinets otrajā stāvā. Rekonstruē stāvlaukumu un autobusa pieturu.

Jolanta Hercenberga

Skrundas vidusskolā sāksies remonts

Lai Skrundas vidusskolas audzēkņiem jaunais mācību gads noritētu skaistās telpās, šonedēļ sāks mācību iestādes iekštelpu remontu. Tā kopējās izmaksas tiek lēstas teju 60 000 eiro.

Skolā tiks remontēts foajē, meiteņu mājturības klase un virtuve, kā arī tiks palielinātas telpas, kuras paredzētas sešgadniekiem. Proti, viņiem tiks atvēlēta vēl viena klase. Visapjomīgākos darbus sagaida sporta zāle, kurā tiks slīpēta grīda un atjaunoti krāsojumi. Dažās no klasēm tiks mainītas arī mēbeles.

Kā *Kurzemniekam* izteicās Skrundas vidusskolas direktors Ainārs Zankovskis, viņš cer, ka visi darbi tiks pabeigti savlaicīgi, lai skolēni 1. septembrī varētu netraucēti sākt mācības. „Firma jau ir izveidojusi darbu grafiku,” uzsver A.Zankovskis. „Ir noteikts, ka viņiem tie jābeidz augusta pirmajā nedēļā.”

Darbus veiks Saldus firma *AZ Inter*, kura uzvarēja iepirkumā. Kopējās izmaksas tiek lēstas ap 58 000 eiro. Skolas direktors atklāja, ka no remontam atvēlēta finansējuma kaut kas paliks pāri, tiks domāts par drošības prasību paaugstināšanu skolā. Proti, par turniketa un elektroniskās atlēgas ierīkošanu, lai mācību ēkā varētu iekļūt tikai piederošas personas. Tad skolēniem tiktu izdalītas elektroniskās ieejas kartes, kuras veiktu arī uzskaiti, kalpotu norēķiniem par brīvpusdienām, bet viss būs atkarīgs no finansējuma.

Kā uzsver direktors, pēc šī remonta visas koplietošanas telpas būs savestās kārtībā, un varēs ķerties pie klašu atsvaidzināšanas. Bet tas atkal būs atkarīgs no pieejamās naudas un tā, kas ar skolu notiks jau pēc novada reformas.

Alberta Dintera teksts un foto

Sporta zālē pilnībā tiks slīpēta grīda, atjaunots krāsojums.

Atkal mazina atsevišķus Covid-19 ierobežojumus

No 1. jūlija Latvijā sabiedriskajā transportā vairs obligāti nav jālieto mutes un deguna aizsegs. Bet pasākumos ārā varēs pulcēties 1000 cilvēki.

Savukārt no 1. augusta pasākumos, ievērojot distanci, varēs pulcēties līdz 3000 cilvēkiem, informē Veselības ministrija. Epidemiologi uzskata, ka Covid-19 transmisija Latvijā ir minimāla un izsekojama, tāpēc maskas pašlaik var nelietot. Tomēr joprojām jāievēro divu metru distance. Mutes un deguna aizsegu lietošanai ir ieteikuma raksturs – it īpaši personām, kurām ir elpceļu slimības pazīmes. Savukārt personām, kuras iebraukušas no ārvalstīm ar augstu saslimstību ar Covid-19, dodoties uz dzīvesvietu pašizolācijā ar sabiedrisko transportu, mutes un deguna aizsegs ir jālieto. Sabiedriskās ēdināšanas telpās jāievēro nosacījums par 3 m² uz vienu cilvēku.

Aizņēmums jāsaskaņo

Pirms iesniegt projekta pieteikumu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā (VARAM) Pērkonā, Upes un Klusās ielas seguma atjaunošanai ar asfaltbetonu, Skrundas novada domei lēmums bija jāsaskaņo ar Kuldīgas novada domi. Kuldīdznieki saskaņojumu neliedza.

Plānotā projekta kopējās izmaksas ir 160 000 eiro. Valsts budžeta aizņēmums nav lielāks par 75% no kopējām izmaksām (120 000 eiro), pašvaldības budžeta līdzfinansējums – vismaz 25% (40 000 eiro).

Dos mazāk, nekā prasa

Kuldīgas novada domes deputāti lēma uzņēmumam *Kuldīgas ūdens (KŪ) piešķirt par 27 tūkstošiem eiro mazāk, nekā viņi prasa. Līdzekļi vajadzīgi lietus notekūdens kanalizācijas izplūdes attīrīšanas iekārtai/naftas produktu uztvērējam.*

KŪ prasītā summa ir 77 840 eiro, bet deputāti vienojās par 50 tūkstošiem.

Pamatojoties Dabas resursu nodokļa likumā, pašvaldības pamatbudžeta līdzekļi, kas iegūti no nodokļa maksājumiem, un

pēc pozitīva VARAM atzinuma saņemšanas par investīciju projektu, Skrundas novada pašvaldība plāno ņemt aizņēmumu no Valsts kases līdz 120 000 eiro uz pieciem gadiem. Atbilstoši Ministru kabineta 12. maija sēdē apstiprinātajiem noteikumiem par nosacījumiem un kārtību, kādā pašvaldībām izsniedz valsts aizdevumu ārkārtējās situācijas ietekmes mazināšanai, lai iesniegtu VARAM investīciju projektus valsts budžeta aizņēmuma saņemšanai, nepieciešams saskaņojums ar pašvaldību, kas pēc 2021. gada administratīvi

teritoriālās reformas būs attiecīgā novada administratīvais centrs. Šajā gadījumā tā ir Kuldīgas novada pašvaldība.

Pirms lemt par saskaņojumu, Kuldīgas novada domes deputāte Sigita Vaivade jautāja, vai ielas, ko paredzēts atjaunot, ir apskatītas arī dabā. Domes priekšsēde Inga Bērziņa atzina, ka nē, bet bilda, ka uzticas Skrundas novada pašvaldībai. Vairāki deputāti zināja teikt, ka šīs ielas patiesi nav labā stāvoklī, tādēļ prieks, ja tās izdotos salabot.

Inguna Spuleniece

pašvaldība nevar, jo lietus ūdens kanalizācijas sistēmas viņiem nepieder. Uzņēmums deleģēts tās apsaimniekot. V.Gotfridsons skaidroja, ka iekārta maksā 25 tūkstošus, bet svarīgi, par cik būvnieks izraks bedri. Tā esot liela, turklāt trīs metru dziļumā sākas dolomīta slānis, tā kalšana sadārdzina iekārtas ieviešanu. Domes priekšsēde Inga Bērziņa ieteica rosināt KŪ meklēt lētāku variantu būvniecībai, jo šobrīd cenas ir kritušas.

Inguna Spuleniece

Kā lietderīgi izmantot tukšās ēkas Ēdolē

Projekta KOPA (*Kopienu pārdomāta attīstība*) dalībnieku rīkotajā pasākumā 10 Ēdoles attīstībā ieinteresēti cilvēki izzināja, kā Rīgā izdevies iedzīvotājiem ilglaicīgi bez pielietojuma atstātās ēkas, un sprieda, kā šo veiksmīgo pieredzi izmantot Ēdolē.

MEKLĒ RISINĀJUMUS

Ēdolnieki ir vieni no 32 lauku kopienām, kas piedalās Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai atbalstītājā projektā KOPA un divus gadus iesaistīsies aktivitātēs, meklējot veidus, kā veicināt vietas attīstību. Ēdoles kopienas aktivitātes virza ēdolniece Elīna Immere. Iepriekš viņa rīkojusi aptauju, kurā vietējie izteikuši viedokli, ka kopienai būtu svarīgi atrast jēgpilnu pielietojumu pagastā esošajām neizmantotajām telpām. Ir bijusi ieinteresēto ēdolnieku tiešsaistes tikšanās, kurā cita starpā arī sprieduši, ka nepieciešams apzināt, kuras ēkas varētu radoši izmantot. Sekoja tikšanās, kurā biedrības *Free Riga* pārstāvis Mārcis Rubenis dalījās pieredzē, kā Rīgā rasti risinājumi ēku iedzīvināšanā, un pasākuma dalībnieki, vietējie iedzīvotāji, devās ekspedīcijā pa Ēdoli, izvērtējot situāciju un daloties idejās.

IDEJA IR DZĪVOTSPĒJĪGA

M. Rubenis stāstīja, ka kopš 2013. gada viņš un vēl vairāki entuziasti organizē aktivitātes, lai iedzīvinātu privātpašniekiem piederošas tukšās ēkas Rīgā. Vienojoties ar neizmantoto ēku īpašniekiem, viņi piedāvā telpas tiem, kas realizē idejas kultūras jomā. Vienošanās paredz, ka sabiedriskā iniciatīva par simbolisku samaksu

Ilgstoši neizmantotajās telpās – nepabeigtajā katlu mājā, jaunieši spriež par iespēju ierīkot skeitparku, kino vai kāpšanas sienu.

notiks kādā konkrētā periodā, kamēr ēku īpašnieks neizmanto citiem mērķiem. 2014. gadā Eiropas kultūras galvaspilsēta bija Rīga, un pēckrīzes laikā radošie cilvēki labprāt izmantoja piedāvātās telpas, kur izpausties. Šobrīd *Free Riga* sākusi arī vairākus komercprojekta, veido radošos kvartālus Tallinas, Puškina un Turgeņeva ielā.

POTENCIĀLS IR

„Mārcis dalījās pieredzē, kā veiksmīgi veidot ēku īpašnieku un radošo ideju realizētāju sadarbību, lai abām pusēm būtu izdevīgi,” saka E. Immere. „Ekspedīcijā apskatījām vairākas ēkas, un galvenais secinājums, ka Ēdolē ir labs potenciāls – vietas ir skaistas, ēkas ir gana labā stāvoklī, lai tajās varētu kaut ko darīt. Apskatījām veco veikala ēku *Vītoli*. Tās īpašnieks nepiedalījās pasākumā. Zinu, ka viņš uzskata, ka ēka ir nojauicama, bet Mārča viedoklis bija, ka viss nebūtu nojaucams. Viņam bija ideja, ka koka piebūve ar lieliem, stiklotiem logiem ir vērtība, ko varētu izmantot. Kopā ar pasta un bijušā bērnudārza ēku īpašniekiem jau radījām vīzijas, kā tās varētu izmantot.”

DZĪVOJAMĀS TĒLPAS, MĀJRAŽOTĀJU DARBŅĪCA, KĀPŠANAS SIENA

E. Immere stāsta, ka bērnudārza ēkas īpašnieka Ulda Putniņa dzīvesbiedre Iveta sacījusi, ka tiekot izvērtēta iespēja ēkā ierīkot īstermiņa vai arī ilgtermiņa dzīvojamās telpas. Bijušajā bērnudārza virtuvē varētu ierīkot kādu komercietelpu. Savukārt pasta ēkas īpašniekam Guntaram Štulbergam esot redzējums, ka tajā var ierīkot mājražotāju veikaliņu un Pārtikas un veterinārā dienesta prasībām atbilstošu telpu, kurā vietējie varētu gatavot savus ražojumus. Apsprieda arī ideja, ka pagalmā un tur esošajā garāžā varētu iekārtot tikšanās vietu jauniešiem. Pagastā esošajā nepabeigtajā katlumājā, kas piederot kādai privātpersonai no Aizputes un ko pagasta jaunieši izmanto kā neoficiālu pulcēšanās vietu, pasākuma dalībnieki saskatīja iespēju ierīkot kāpšanas sienu, kino vai skeitparku. Bet nepieciešams sazināties ar ēkas īpašnieku, lai pārrunātu šo ideju.

Jolanta Hercenberga
Elīnas Immeres arhīva foto

Piebidrojas jauni fotogrāfi

Šogad Kuldīgas talantu fotoskolu beiguši seši audzēkņi, un vecajā rātsnamā līdz 1. augustam apskatāma absolventu darbu izstāde.

Beidzēju pulkā ir Ieva Mortukāne, Justīne Ansonē, Laura Madara Pūpola, Inese Rudzika, Dāvis Valters un šo rindu autore Monta Bērziņa. Fotoskolas vadītājs Artis Gustovskis priecājas, ka visi, kuri septembrī mācības iesāka, tās arī pabeidza. Audzēkņiem bija visdažādākie uzdevumi: no slaveno fotogrāfu darbu atveides līdz studijas portretu uzņemšanai.

Šīgada grupai ceļā stājās diezgan liels šķērslis – slimība Covid-19, ko fotoskolā dēvēja par diždraņķi. Nācās darboties attālināti, izmantojot iepriekš apgūtās prasmes. Darbus iesūtīt e-pastā un sazinoties internetā, izvēlēti pieci labākie, autora sirdij tuvākie fotoattēli. Gatavošanās izstādei nebija viegla: arī rāmji jānotīra, stikls jānopulē, bildes pašiem jāsaliek. To, kurus darbus izlikt, izvēlējās fotoskolas vadītājs kopā ar katru audzēkni. Absolventus apšveikt ieradās ģimenes locekļi un draugi. Jaunie fotogrāfi saņēmuši sertifikātu un tagad var spert nākamo soli – pievienoties Kuldīgas fotoklubam *Divas upes*.

„Man pašai par paveikto ir prieks. Plānoju studēt fotogrāfiju,” sacīja L.M. Pūpola. Bet

Kuldīgas talantu fotoskolas beidzēji: Ieva Mortukāne, Monta Bērziņa, Dāvis Valters, Justīne Ansonē, Laura Madara Pūpola.

D. Valters atzina: „No fotoskolas līdzī paņēmu visus fotografēšanas likumus, kurus iemācījāties. Atmiņā paliks arī jautrība, kas valdīja nodarbībās. Bija viegli vienam ar otru sarunāties.”

Izstādi var apskatīt fotokluba *Divas upes* telpās vecā rātsnama 2. stāvā virs Kuldīgas aktīvās atpūtas centra.

Monta Bērziņa (Jauno žurnālistu skola), Lauras Vilertes foto

Mācības neklātienē V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā

No 1. septembra vidējo izglītību neklātienē vai tālmācībā varēs iegūt V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā. Savukārt Kuldīgas 2. vidusskola pakāpeniski kļūst par pamatskolu.

Šādu lēmumu deputāti pieņēma domes sēdē.

Tas tiekot darīts, lai skolu tīklu sakārtotu pēc valstī noteiktiem kvalitatīvajiem un skaitliskajiem kritērijiem. Tādēļ pašvaldība jau pērn pieņēma lēmumu 2. vidusskolā neuzņemt 10. klases dienas plūsmā. 2020./2021. mācību gadā vidusskolu tur beigs pēdējā 12. klase. Savukārt V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskola novadā stratēģiski tiek attīstīta kā vispārējās vidējās izglītības iestāde ar plašu izglītības programmu piedāvājumu, t.sk., neklātienē un tālmācības formā.

Inguna Spuleniece

Aiziet un atgriežas

Par Vārmes pagasta pārvaldes vadītāju arī turpmāk strādās Lelde Ose.

Viņu amatā apstiprināja Kuldīgas novada domes deputāti jūnija sēdē.

Pēc tam, kad L. Ose pirms ārkārtējās situācijas izsludināšanas valstī uzrakstīja atlūgumu, skaidrojot savu vēlmi no amata aiziet ar to, ka pašvaldībā strādāts ilgu gadu un pienācis laiks kaut ko mainīt, tika rīkots konkurss uz Vārmes pagasta pārvaldnieka vietu. Konkurss noslēdzās bez rezultātiem, bet 11. jūnijā pašvaldība saņēmusi L. Oses iesniegumu ar lūgumu pieņemt viņu atpakaļ darbā. Domes priekšsēde Inga Bērziņa atzīst, ka 2017. gada augustā pieņemtais domes lēmums ļauj pārvaldes vadītāju pieņemt darbā arī bez konkursa.

Balsojot ar vēlšanu zīmēm, kā to paredz likums *Par pašvaldībām*, deputāti vienbalsīgi lēma, ka L. Ose darbā pieņemama.

L. Ose *Kurzemniekam* pastāstīja, ka ieceļot plānus neesot izdevies īstenot. Zinot, ka konkurss uz Vārmes pagasta pārvaldes vadītāja amatu beidzies bez rezultāta, viņa piekritusi atgriezties darbā, savstarpēji vienojoties ar domi.

Inguna Spuleniece

Plāno atjaunot Skrundas autoostu

25. jūnijā Skrundas novada domes sēdē tika nobalsots par pašvaldības kapitāldaļu palielināšanu *Skrundas komunālajā saimniecībā* (SKS). Tas ir pirmais solis pretī autoostas un tās platformas remontam.

Lūgums kapitāldaļu palielināt nācis no SKS, jo uzņēmums ar pašreizējo budžetu nav spējīgs patstāvīgi autoostu atjaunot. Dome savas kapitāldaļu palielinās par 12 000 eiro. Kā pastāstīja SKS valdes loceklis Sandis Japēņins, šāda summa ir nepieciešama ēkas un platformas remonta projektam. Iecerēts gan telpas padarīt efektīvāk izmantojamas, gan pārbūvēt jumtu, lai pasargātu nesošās konstrukcijas. No ārpuses plānota siltināšana, un platforma tiks pārveidota tā, lai pasažieriem transportu gaidīt ir ērtāk.

Kā stāsta domes izpilddirektors Guntis Putniņš, provizoriskās darbu izmaksas ir ap 200 000 eiro. Līdzfinansējums tiks meklēts dažādos projektos, bet, ja tas neizdosies, dome prasīs aizdevumu no Valsts kases.

Alberts Dinters

Arvien skaistāk, ērtāk un labāk

„Ar katru brīdi *Mazpodiņos*, kas mūsu kolektīvam ir pulcēšanās vieta trešo gadu, kļūst aizvien labāk un skaistāk. Šobrīd top šķūnis, un tūlīņ ķersimies klāt medījumu dzesētavas sakārtošanai,” stāsta biedrības *Mednieku klubs „Gudenieki”* vadītājs Artis Tumpelis.

TOP MEDĪJUMU DZESĒTAVA

Mazpodiņi ir A.Tumpela īpašums. Viņš ar ģimeni dzīvo Alsungā, bet šo vietu atvēlējis mednieku kluba vajadzībām. Senajā dzīvojamajā ēkā, kurai pie durvīm uzraksts vēsta, ka tā ir mednieku māja, ierīkota vīriem omulīga pulcēšanās vieta. Par to, ka ēka iepriekš ilgstoši nav bijusi apdzīvota, maz kas vairs vēsta. Grīdas ir iebetonētas, durvis saglabātas vecās, un no tām notīrītas krāsu kārtas, telpas izremontētas. Viss tiekot darīts mednieku pašu spēkiem. „Vīri visu remontē. Kāds vienu telpu, cits otru, un tā pamazām uz priekšu mums iet,” saka kolektīva vadītājs.

Pagalumā vecais, savu laiku nokalpojušais šķūnis ir nojaukts, vietā top jauns. Arī vecā pirtīņa pie dīķmalas vairs neesot bijusi atjaunojama, tādēļ nojaukta. Sakārtota arī medījumu pirmapstrādes jeb dīrātavas un gaļas sadales lielā ēka un nu ar *Darīsim paši!* projekta atbalstu uzsākta medījumu dzesētavas iekārtošana senajā pagrabā. Pagrabs esot vecākā būve šajā īpašumā – celts 1924. gadā. Par projektā piešķirtajiem līdzekļiem tikšot atjaunots jumts, nosiltināta būve, nomainītas durvis un ievilkta elektrība. Par saviem līdzekļiem mednieki iegādāšoties dzesētāju. A.Tumpelis stāsta, ka šāda dzesētava esot ļoti nepieciešama, īpaši šobrīd, kad ir Āfrikas cūku mēris. Nomedītais dzīvnieks ir jāuzglabā vairākas dienas, līdz saņemts apstiprinājums, ka cūka nav bijusi slima.

Mednieku kluba *Gudenieki* vadītājs Artis Tumpelis rāda pagājušajā gadā tapušo karogu, kas svētkos tiekot goda vietā likts.

KOLEKTĪVS KUPLINĀS

A.Tumpelis stāsta, ka kopā ar baseniekiem mednieku kolektīvs pagastā bijis kopš neatminamiem laikiem, bet kā atsevišķs kolektīvs – biedrība *Mednieku klubs „Gudenieki”* – dibināts 1992. gadā. „Kopš tā laika esam atguvuši arī savas medību platības, kas padomju laikos bija nodotas citu mednieku pārziņā. *Gudenieki* bija no savām teritorijām izraidīti, brauca tālāk medīt.”

Klubam bijuši vairāki vadītāji, A.Tumpelis bijis sākumā pāris gadus un nu kopš 2005. gada ir atkal. Mednieku kolektīvā ilglaicīgi esot bijuši 17 dalībnieki, bet nesen kolektīvam pievienojušies četri jauni biedri. „Arī pēc gadiem viņi ir jauni. Tā mums vidējais vecums ir ap piecdesmit gadiem,” stāsta A.Tumpelis. „Tas ir labi, ka jaunie pievienojas. Neļauj iesīkstēt. Arī projekts *Darīsim paši!* tiek īstenots, pateicoties jauniešiem, kuri mudināja izmantot iespēju.”

SVARĪGA IR PIEDERĪBAS SAJŪTA

Pagājušajā gadā medību sezona atsākta ar biedrības karoga atklāšanu. A.Tumpelis stāsta, ka bez medībām kolektīvam svarīga esot arī kopības un piederības izjūta: „Jau iepriekš mums bija doma par savu karogu. Kad vienā reizē Īvandē mums bija kopā sanākšana ar citiem mednieku kolektīviem un redzējām, ka Īvandniekiem ir savs karogs, tad apņēmāmies, ka arī mums būs. Svētkos sajūta ir citādāka, ja to izliekam pagalmā.”

Mednieku namiņā uz galda stāv briežu buļļu apakšžokļi, uz kuriem uzrakstīts, kad un kas briedi nomedījies. Pēc apakšžokļa tiekot vērtēti, cik pareizi tas nomedīts. „Ne tikai, lai būtu trofeja, bet arī to, vai pareizajā vecumā dzīvnieks nomedīts. Izvērtējam. Buļļiem pēc vizuālā izskata, pēc ragiem, stājas var noteikt, cik vērtīgs tas ir. Tam, kurš nomedījis nepareizi, ir jāuzbūvē divi torņi.”

Mazpodiņos mednieki ceļ jaunu malkas šķūni.

Mednieki pēc briežu buļļu apakšžokļa novērtējot, cik pareizi dzīvnieks ir nomedījis. Ja tas nav izdarīts pareizi un dzīvnieks vēl būtu bijis sugas pavairošanai derīgs eksemplārs, tad tā nomedītajam ir jāuzgatavo divi šādi medību torņi.

Šajā 1924. gadā celtajā pagrabā ar *Darīsim paši!* projekta atbalstu taps medījumu dzesētava.

Zemeņu hobijs

Kuldīdnieki Krista un Jānis Valkovski dzīvo Kuldīgā, bet Baso Pakalnu mājās, kur dzīvo Jāņa vecāki, viņiem esot savs darbietilpīgais hobijs – zemeņu audzēšana.

Jānis ikdienā strādā celtniecībā, bet Krista ir vadītāja lietoto apģērbu veikalā R.D.A. Brīvajā laikā audzēt zemenes, lai gūtu papildu ienākumus, sākuši pirms trim gadiem. Ģimene audzē ‘Polkas’ un ‘Sonatas’ šķirņu ogas. Jānis stāsta, ka pārāk līdz šim veicies neesot. Pirmajā gadā daudz lijs, ogas ātri puvušas. Pērn bija tik sausa vasara, ka no cerētās ražas arī maz kas gūts. Šogad raža laba. Ap 5000 iestādītie stādi ražojot brangi. Tā kā tie

aug uz plēvēm, jāravē daudz neesot. Arī laistīšana ierīkota, ar rokām tikai zāle jāizplauj starp vagām. Ražas laikā aptuveni mēnesi dienu ritms esot ļoti saspringts. Ceļoties ap pieciem rītā, sakrāmējot zemeses mašīnā un braucot uz tirgu Ventspilī. Pārsimts kilogramu dienā iztirgot varot. Arī uz Kuldīgu ogas vedot, piegādājot mājās. Kad atgriežas no tirgus, tad līdz vēlam vakaram lasot ogas nākamās dienas tirgošanai.

Krista stāsta, ka arī dēls Jānis Gustavs, kurš ir pirmskolas vecumā, iesaistoties vecāku hobijs. Piepalīdzot odziņas apēst, kas arī esot noderīgs darbs.

Mazais Jānis Gustavs, Krista un Jānis Valkovski smeļ, ka šis zemeņu laiks ir viņu lielais un darbietilpīgais hobijs, kas dod arī iespēju nopelnīt.

Kokles meistarklases

No 6. līdz 10. jūlijam Basu tautas namā notiks kokles spēles meistarklases.

Tās rīko etniskās kultūras centrs (EKC) *Suiti*, nodarbības vadīs pasniedzēja Anda Ābele. Viņa strādā Rīgā Kultūras un mākslas centrā *Ritums*, vada vairākas folkloras kopas. EKC *Suiti* vadītāja Dace Martinova stāsta, ka ar A.Ābeli biedrībai sadarbība ir ilgstoša, meistarklases suitos vadījusi jau iepriekš. Šoreiz esot pieteikušies desmit pieaugušie un septiņi bērni. Piektdien 15.00 dalībnieki koncertā parādīsot, ko nodarbībās iemācījušies.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

„Dodos tālāk. Jaunajai komandai lai radoši izaicinājumi!”

Ar šādiem vārdiem, dodoties pelnītā atpūtā, no kolēģiem atvadījās Kuldīgas galvenās bibliotēkas vadītāja LAIMA MIRDZA OSTELE.

Cik gadi pavadīti bibliotēkā?

42. Sākums ir 1978. gada 1. augusts, kad ieradās Kuldīgā un sāku strādāt par vadītāju Centrālās bibliotēkas lasītavā. Šajā amatā biju līdz 1981. gadam, tad mani aicināja vadīt Zinību biedrību, jo iepriekšējā vadītāja Aija Lubiņa devās dekrētā. Sapratu, ka tā nav īstā vieta man. Taču dzīvē iegrozījās tā: gaidīju mazuli un zināms laiks bija jāpavada slimnīcā. Tādēļ Zinību biedrība manā mūžā bija tikai īss mirklis.

Kad pienāca laiks atgriezties darbā, brīdi, līdz atbrīvojās vieta Rumbas pagasta bibliotēkā, strādāju bērnu bibliotēkā. Rumbas pagastā strādāju no 1984. gada jūlija līdz 2002. gada oktobrim. No 2002. gada līdz 2019. gada oktobrim vadīju Kuldīgas galveno bibliotēku. Pēdējo laiku biju Dainas Girvaites vietniece un atbildīgā par pagastu bibliotēkām.

Ja paskatās uz aizvadīto laiku, jā-saka, ka lielāko gandarījumu guvu, strādājot pagasta bibliotēkā.

Kādēļ tā?

Tur tu esi kopā ar saviem lasītājiem. Tā ir lieliska enerģijas apmaiņa: viņu prieks un paldies par palīdzību, iedvesmu. Sākot darbu pagastā, uz *papīra* bija 70 lasītāju, bet, kad beidzu, bija vairāk nekā 300. Cilvēki nāca un lasīja. Rīkoju arī dažādus pasākumus.

Pirmā mītnes vieta bibliotēkai bija *Veckrogos*, 1987. gadā to pārvietoja uz Ventas ciema centru, bet deviņdesmito gadu sākumā uz Mežvaldi, tad notika bibliotēku reforma, nebija centralizācijas, pagastu bibliotēkas nodeva pagastu pārvalžu aprūpē. Atnākot uz Kuldīgas bibliotēku, bija administratīvais darbs, un tur gandarījumu ir grūtāk dabūt.

Kas ir būtiskākais no padarītā?

Kuldīgas bibliotēka vienmēr skaitījusi laba. Piemēram, septiņdesmitajos gados Kuldīgas bibliotēka bija kā pilotbibliotēka centralizācijas modelim. Bet, runājot par mani, iekrita pārmaiņu laiks: ienāca datori, internets. Mācījāties rakstīt, savaldīt peli. Latvijā strauji ieviesa automatizēto sistēmu *Alise*, process nebija vienkāršs. Bija psiholoģiska norobežošanās no automatizācijas un Kuldīgas bibliotēka bija palikusi stipri iepakalūs. Manī bija iekšēja neapmierinātība par šo situāciju. 2002. gadā izsludināja projektu konkursu programmai *Alise*. Projektu uzrakstīju, to apstiprināja, un pirmā *Alise* bija Rumbas pagasta bibliotēkā. Tad pašvaldība izsludināja konkursu par bibliotēkas vadītājas vietu. Ilgi šaubījos, bet mani iedrošināja toreizējā pagasta vadītāja Skaidrīte Vjakska.

Atvadu pasākumā kopā ar deju partneri Gunāru Smuģi gatves dejas soli iedejo bibliotēkā.

Jaunā bibliotēkas vadītāja Daina Girvaite par piemiņu Laimai Mirdzai Ostelei dāva plāksnīti ar uzrakstu *Direktore*.

Tolaik bija arī atbalsts no valsts.

Jā, valsts iesaistījās, tika realizēts projekts par vienotu bibliotēkas informācijas sistēmu. Procesā tika iesaistītas arī pašvaldības, lai bibliotēkām būtu sakārtotas telpas. Tas bibliotēkām bija liels uzrāviens, varēja just – pārmaiņas notiek. Bija augstas kvalitātes kursi par saskarsmi ar klientiem, par projekta vadību utt. Astoņdesmitajos un vēl nedaudz arī deviņdesmitajos gados viss koncentrējās uz krājumu attīstību, bet tad pārgāja uz pakalpojumu sniegšanu, piemēram, internetā, e-pakalpojumiem.

Kādā situācijā šobrīd ir pagastu bibliotēkas?

To nozīmīgums tikai aug. Daudzviet vairs nav pasta, skolas, aptiekas vai veikala. Bibliotēka ir vienīgā vieta, kur cilvēkam aiziet, veikt dažādus maksājumus, valsts mums arvien vairāk visu ieliek internetā. Neinteresē – vai cilvēks to prot, vai var. Bibliotēka viņam ir atbalsts.

Lai cik dīvaini nebūtu, šajā tehnoloģiju laikmetā pieaug vientulība. Bibliotēka ar savām aktivitātēm palīdz to kļiedēt. Pirms pāris gadiem rīkojām diskusiju par to, kāpēc laukos vajadzīga bibliotēka. Braucām uz pagastiem, cilvēki nāca un runāja: bibliotēka ir vieta, kur satikties ar citiem, aprunāties. Arī lasīt grāmatas un presi, ko daudzi nevar atļauties abonēt vai nopirkt.

Pastāv divu līmeņu bibliotēkas. Vienas sūdzas, ka visi brauc projām, internetu vairs neizmanto; otras – meklē jaunās iespējas, darba

metodes. To labi redzu, jo esmu republikas bibliotēku akreditācijas komisijā. Jūnija sākumā bijām divu novadu bibliotēkās. Neviena no tām savus pakalpojumus nepiedāvā sociālajos tīklos. Internetā nevar atrast, ko viņi dara. Šodien tas vairs nav pieņemams. Tāpat darbojoties ar bērniem – negrib viņi lasīt. Tā nu tas ir. Bet var izmantot mobilās tehnoloģijas, lai viņus rosinātu darboties ar grāmatu.

Kuldīgā beidzot bibliotēkai ir plašas telpas.

Jaunajā mājvietā bibliotēka darbojas deviņus gadus. Kopš 2004. gada sāka domāt, ka bibliotēka jāpārceļ atpakaļ uz centru. Visu laiku tā bijusi pilsētas centrā, izņemot periodu, kad bija pārvietota Vakara ielā.

Sākumā bija doma, ka jāceļ jauna ēka. Toreiz iesniegtās skices neapmierināja, nevarēja piesaistīt arī finansējumu. Brīvs bija bijušais kinoteātris jeb sinagoga, tika lemts par labu šai vietai. Tomēr ir lietas, ka īsti nefunkcionē.

Piemēram?

Ir nodalīts krājums. Daiļliteratūra atrodas pirmajā stāvā, bet nozaru – otrajā. Daļa lasītāju atnāk, pirmajā stāvā izvēlas lasāmvielu, un prom ir. Nerealizējās ideja par preses zonu kopā ar kafējnicu. Tas bija mans sapnis: rīta kafija ar rīta avīzi.

Ar interesi gaidu jauno Ogres bibliotēku. Būšot daudz moderno tehnoloģiju, klientus sagaidīšot robots.

Arī mūsu bibliotēkas jaunajai komandai ir ieceres. Arvien vairāk jā-

strādā ar mobilajam tehnoloģijām. Jāsāk izmantot dažādas aplikācijas. Šodienas laiks prasa arī jaunus amatus bibliotēkā, piemēram, speciālists ar programmēšanas spējām, zināšanām. Mārketinga lietas jāpārzina, lai varētu bibliotēkas pakalpojumus pārdot.

Tas bija varbūt arī viens no iemesliem, kāpēc aizeju. Arī komanda, ar kuru kopā strādāju un veicu visas pārmaiņas, lielā mērā tagad ir prom. Bibliotēkai jāizvirza jauni uzdevumi, ir jauna komanda, lai ir arī jauns kapteinis.

Kādēļ vēl nolēmāt aiziet?

Daudzi brīnās par manu soli, jautā: kāpēc eju projām? Ja man pirms gadiem pieciem sešiem sacītu, ka gribēšu iet projām no bibliotēkas, – neticētu. Kad palika 60, 61 – sākās tāda nemiera sajūta, gribējās citādāku ritmu. Gribas laiskākus rītus. Veca nejutās, enerģija man ir, bet vairs neesmu gatava astoņas stundas pavadīt kabinetā. Man ir iekšējā sajūta – esmu izdarījusi visu, ko varēju, tagad dodos tālāk. Kas man nāks priekšā, to redzēsim.

Kādēļ izvēlēties toreiz studēt bibliotēkas jomu?

Godīgi – nezinu. Tas vienkārši notika. Mācoties pamatskolā, interesēja medicīna. Interese nav zudusi arī šodien, lien ārā pa visām šuvēm.

Vai lasāt daudz izdevumu par medicīnu?

“Bibliotēkai jāizvirza jauni uzdevumi, ir jauna komanda, lai ir arī jauns kapteinis.”

Lasu visu veidu literatūru. Interesē, kādas šīs vai tās analīzes ir man. Kāpēc, piemēram, sāp locītavas. Neesmu gan pulkveža atraitne, kas meklē speciāli sev visādas kaites (smejas). Bet gribu saprast un izziņāt. No bērības man patīk vākt ārstniecības augus. Vācu pelaškus, ceļmallapas, gaiļbikšus u.c. Piemēram, zilgalviši – laba tēja, ar ko skalot kaklu, kad ir angīna.

Vai esat kuldīdzniece?

Nē, esmu no Nīgrandes, no Saldu novada. Esmu piektais bērns.

Divi mammai nomira maziņi pirms kara. Pēc tam bijām trīs. Man ir vecāks brālis un māsa. Piedzimu tēva 50. jubilejā – 25. decembrī.

Toreiz bija kolhozu laiks. Ravēju bites, piedalījos talkās. Mācījos Nīgrandes skolas internātā, tad arī bija jādežūrē virtuvē, jāmizo kartupeļi. Vidusskolā mācījos Saldū.

Kādēļ pēc studijām izvēlēties Kuldīgu, nevis Saldū?

Varēju izvēlēties, jo Latvijas Universitāti (toreiz Latvijas Valsts universitāti – red.) beidzu ar Sarkano diplomu. Kuldīgā biju praksē, sadraudzējās ar divām meitenēm. Nolēmu, ka strādāšu te.

Esat aizrāvusies arī ar dzimtas koku pētīšanu.

Tas man ir tāds fundamentāls šīs dzīves uzdevums. Piedzimu veciem vecākiem: tēvs dzimis 1905. gadā, mamma – 1915. gadā. 19. gadsimta vidus ir skaidrs, jāprecizē tālākas saknes. Pētīt liels bija pārsteigums, ka vecmammai ar vecotēvu bijusi 36 gadu starpība.

Cik man šobrīd zināms, esam no kuršiem. Pētīju vecās kartes, pie Priekules atradu, ka ir bijušas tādas mājas *Osteļi*. Janševskis (Jēkabs Janševskis, kultūrvēsturisku romānu autors – aut.), skaidrojot vārdus, sacījis, ka par *osteļiem* Rucavas pusē sauc ūsas.

Otra mana kaislība ir dejošana. Kopš atnācu uz Kuldīgu, esmu dejojusi tautas deju kolektīvos, arī šobrīd darbojos *Kuldīdzniekā*.

Pastāstiet par savu meitu, mazbērniem!

Man ir divi mazbērni: Paula ies 1. klasē, bet Kārlis ceturtajā. Maz gan tiekamies klātienē, vairāk sazinos virtuāli. Domāju, ka tagad izdosies kopā būt biežāk.

Viņi dzīvo Ropažos, bet meita Laura un viņas dzīvesbiedrs Toms (Gulbis – aut.) strādā Rīgā.

Laurai ir maģistra grāds socioloģijā, viņa beigusi Rīgas Stradiņa universitāti. Labi beidza studijas, pasniedzējs piedāvāja darbu Daugavpils Universitātē, Laura tomēr šo ceļu neizvēlējās. Viņa strādāja pētījumu firmā SKDS, tad Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā, bet tagad Labklājības ministrijā datu informācijas sistēmā. Znots ir vēstures skolotājs. Viņam ir arī papildu nodarbe: rīko ekskursijas.

„Vienkāršība mani garlaiko”

Kuldīdzniece Aiva Skricka ar rokdarbiem aizrāvusies tikai pirms trīs gadiem un nu jau gadu izgatavo ziedu brošas no lentītēm. „Sievšķība pieprasa kaut ko radīt,” saka Aiva.

RISINOT PROBLĒMU, TIEK PIE JAUNA HOBIJA

Pirmā lieta, ko Aiva savā mūžā uzšuva, bija kostīms, kad viņai bija tikai 14 gadu. Tad uz daudziem gadiem rokdarbi nolikti malā. „Kostīmu modelēju pati uz sevis, bez piegrieztnēm. Biju tik lepna, jo šūt mācījusies nebiju. Tikai pirms trim gadiem sāku nodarboties ar rokdarbiem, šujot segas tekstilmozaikās. Likās, ka, kārtējot lupatiņas, kārtojas arī prāts,” stāsta rokdarbniece. Uztaisot segu, nācies domāt, kā izdekorēt mozaikas savienojumu vietas. Visi ierastie risinājumi šķituši garlaicīgi, tādēļ Aiva izvēlējusies radīt ko interesantu. „Podziņas man nepatika, jo šķita pārāk vienkāršas. *Knibinājos* ar lentītēm, līdz sāku taisīt puķes, bet neviena nepatika. Tad *Youtube* meklēju pamācības, ko vēl no tām lentītēm var uztaisīt, līdz nonācu līdz šai – *kanzaši* – tehnikai. Pārsvārā tās bija krievu lapas, jo latvieši savas zināšanas nevienam neizpauž, vienmēr būs kaut kāda nianse, ko viņi atstās tikai sev. Savukārt šeit svarīgas ir detaļas – ja lentīti salocīs uz ne to pusi, zieds atšķirsies.”

Pa reizei vēl top spilvendrānas, segas, galda sedziņas un tepikīši, tomēr lentīšu puķes šobrīd ir Aivas kaislība: „Man nepatīk nekas, kas ir vienkāršs. Es varu uzšūt kleitu, ja ļoti vajag, bet to neizbaudu. Man patīk no nekā radīt kaut ko. Ziedīņus, ko taisu, var tik daudz kur izmantot – likt pie somām, spraut uz korpēm, gleznās, ap vāzēm, matu rotās, kaklarotās. Iespējas ir bezgalīgas.”

KLŪMES UN NĒJAUŠĪBAS – PANĀKUMU ATSLĒGA

Aiva atklāj, ka, mācoties taisīt šādas brošas, sākumā nepieciešams daudz laika. „Man ir bijis tā, ka vienu mazu lapiņu uztaisu tikai ar trīsdesmito reizi. Vienā ziedīnā vajag 6, 10 vai pat padsmīt tādas. Kad mēģinu taisīt ko jaunu, bieži kaut kas nesānā. Man ir divi tādi lentīšu locījumi, kurus neesmu redzējusi ne angļu, ne vācu mājas lapās. Pie tiem nonācu kļūdoties. Tas ir kā rokraksts. Turklāt šo kļūdu atkārtēju vairākas reizes, lai neaizmirstos, kā es līdz tai nonācu. Ja aizmirstu, tad jauču puķi ārā un skatos, ko es tur esmu darījusi. Tā kā esmu latvieti, nezinu, vai šajā tehnikā dalīšos,” Aiva smejojot nosaka.

Sākotnēji vienas brošas izgatavošana aizņēmusi veselu dienu, bet tagad tās ir vidēji trīs stundas. Rokdarbiece uzsver, ka daudz kas atkarīgs no materiāla. Ne visas lentītes, kas izskatās vienādas, patiešām tādas ir. „Organza ļoti ātri kūst, slikti locās un nepadodas. Pārsvārā izmantoju parastās satīna lentītes. Pusgads pagāja, kamēr sapratu,

Lentīšu ziedīņus var izmantot dažādos veidos – likt pie somām, spraut uz korpēm, gleznās, ap vāzēm, matu rotās, kaklarotās un daudz kur citur.

ka lentes atšķiras ar cietības pakāpēm. No mīkstas nekad neuztaisīsi lapiņu ar šķeltu galiņu. Lentes pārku tepat Kuldīgā, veikalā *Kate*, daļu man atved meita no Rīgas. Sākumā domāju, ka tur tās lentītes ir kvalitatīvākas, bet nē, tās ir vienkārši dārgākas,” skaidro Aiva.

Lai broša neirtu, to apstrādā uz liesmas, kas nozīmē, ka rokām jābūt ļoti veicklām. Gadījies, ka pilnībā pabeigta broša neuzmanības dēļ tiek sabojāta, jo tā izkususi. Ziedlapiņas tiek šūtas vai līmētas kopā, veidojot ziedīņus.

Aiva neslēpj, ka dažas brošas ir mīlākas par citām, tāpēc, kad pazudusi viena no tām, viņa pa-

tiesi pārdzīvojuši: „Trīs dienas biju pilnīgi ne savā ādā. Likās, ka no manis ir nokritis kaut kas svarīgs. Ejot gar *Metropoli*, es to atradu uz palodzes. Teju vai *lidoju*, jo kāda gan iespēja, ka tā pie manis atgriezīsies? Broša bija netīra, šķība un greiza. Kāds droši vien bija uzkāpis vai pārbraucis pāri. Es to izmazgāju, un nu tā ir kā jauna. Tas, ka tās var mazgāt, man nebija atklājums. Kad pie manis ciemos bija draudzene, rādīju viņai brošu, un tā iekrita manā kafijā. Tad arī pirmo reizi atklāju, ka tās var mazgāt, jo citādi es to pat neiedomātos.”

Arī pēdējais darinājums – auskars – tapis nejaušības dēļ, jo jaunākā meita Julianna esot sagriebījusi krāsot matu šķipsnas, taču Aivai tā nelikusies laba doma: „Man nejauši aizķērās un izira lente. Paskatījos, ka, saliekot kopā diedziņus, patiesībā izskatās pēc ideālas šķipsnas, turklāt materiāls padodas mazgāšanai, ķemmēšanai. Nelikus mierā, kamēr tapa arī auskars ar skariņām.”

Aiva atklāj, ka, pat nopērkot kleitu, neredz to kā kopumu, bet drīzāk iztēlojas, ko no tās varētu uztaisīt. Arī bez amizantām situācijām neiztikt: „Ģimene smejas, ka mājās neko nevar atstāt, jo no tā var tapt kas cits. Reiz es nolēmu, ka no džinsa biksēm uzšūšu meitai somu. Kaut kā ātrumā paķēru un piegriezu. Kad soma bija gatava un meitai liels prieks, es ieraudzīju, ka bikses, kuras man bija jāizmanto, vēl stāv turpat. Izrādījās vīra labajām biksēm biju nogriezusi *kāju*, labi, ka viņš pārāk nepārdzīvoja.”

NEPACIETĪBA UN ĢEOMETRIJA

Rokdarbniece atzīst, ka ir ļoti nepacietīga, kaut šis darbs prasa tieši šo īpašību. „Man visu vajag nevis tagad, bet vakar, bet ar šo es nomierinos, tā ir sava veida meditācija.” Tāpat kā māksliniekiem, arī viņai radošā darbošanās ir iespējama tikai iedvesmas brī-

dī. Brošas top nevis tad, kad ir brīvs laiks, bet tad, kad rodas idejas. „Es varu uz to lenti skatīties ilgi, un nekas nenotiks, bet citreiz es pamostos sešos no rīta un jau redzu, ko es vēlos izveidot. Tad vai nu fiksi ir jāuzzīmē vai vismaz jāuztaisa viena lapiņa, lai neaizmirstas. Parasti es pakārtoju visu citu

„Man visu vajag nevis tagad, bet vakar, bet ar šo es nomierinos, tā ir sava veida meditācija.”

savam hobijs, nevis otrādi. Bieži upurēju miegu. Ir gadījies aizsēdēties, kad domāju – *vēl tikai šo lapiņu*, un tad pulkstenis ir jau trīs naktī, un nākamajā dienā jāiet uz darbu. Ir bijis tā, ka kaplēju dārzu un pēkšņi nāk ideja. Tad viss jāliek malā, jāmazgā rokas un jāiet mājās izmēģināt,” meistare dalās savā pieredzē. Arī sienas dekors tapis pēkšņi, pēc tam, kad Aiva pamanījusi sētā dēļa galu un jau iztēlojusies, kas uz tā varētu būt.

Aiva atklāj, ka visa pamatā ir ģeometrija: „Man skolā tā ļoti padēvēs, bet nekur dzīvē nesanāca izmantot. Lai pareizi piegrieztu materiālu, ir jāsaprot leņķi. Ir jāzina, kas tai puķei ir nepieciešams, cik lapiņas būs. Arī tekstilmozaikās viss aiziet uz formulām. Ja tu kaut vienu vīlīti sašuj citādāk pa milimetru, tad darba beigās tā kļūda jau būs centimetrs, un viss būs šķībs.”

„Man nepatīk nekas, kas ir vienkāršs. Man patīk no nekā radīt kaut ko.”

IZAICINĀJUMI UN ĢIMENES ATBALSTS

Jaunākā meita Julianna esot liels palīgs, savukārt vecākā meita Ieva – kritiskais vērtētājs. Arī vīrs Ainārs iesaistās dažādu jaunu tehniku un materiālu meklēšanā, izmantojot internetu. Dēls Edgars vienmēr slavējot: „O, mammu, forši!” Bet Aiva labprāt saņemtu arī kritiku.

„Es esmu taisījusi brošas kā dāvanas, bet ne uz pasūtījuma. Ļoti šauram lokam esmu pastāstījusi par šo hobiju. Varu pateikties Ēdoles bibliotēkai, jo viņa ievēroja manu brošiņu un ieteica savus darbus parādīt arī citiem. Ēdoles bibliotēkā bija paredzēta manu brošu izstāde, bet vīrusa dēļ tā atcēlās. Patiesībā man ir ļoti grūti sev pārķāpt un parādīt to visu citiem,” meistare atzīst.

Aivai vislabāk patīk gatavot rotas, un drīzumā tapšot pirmie rotu komplekti. Uz savu darbiņu tirgošanu viņa pagaidām skatās visai skeptiski: „Esmu skatījusies, cik šādas brošas maksā internetā, un man tas šķiet krietni par dārgu, lai kāds vēlētos tādu pirkt. Ja par to prasa naudu, darbam jābūt ļoti kvalitatīvam. Man vēl ir jāpieslīpē tehnika. Varbūt nākotnē aizbraukšu uz kādu gadatirdziņu.”

Viens no lielākajiem izaicinājumiem esot uztaisīt vienkāršu margrietiņu. „Elementārs zieds, bet grūts. Man tas vēl nav izdevies. Ļoti vēlos kādreiz uztaisīt Jāņu vainagu no lentīšu *plavas* puķēm, savukārt mans lielais sapnis ir šo visu *uzlikt* uz apģērba. Gribētu modelēt tērpus un somas ar šādiem ziedu dekoriem,” Aiva smaidot nosaka.

Brošas tiek darinātas *kanzaši* tehnikā, izmantojot satīna lentītes.

Sienas dekors tapis pēkšņi, pēc tam, kad, nākot mājās no dārza, Aiva pamanījusi dēļa galu un jau iztēlojusies, kas uz tā varētu būt.

EKSTRĒMISTE ar fotoaparātu un slidām

Līdz 10. augustam koprades telpā *Metro Coworking Kuldīga* skatāma deviņpadsmitgadīgās sportistes un fotogrāfes JUSTĪNES ZONNES ekspresīvo fotogrāfiju pirmā izstāde.

 justinezonne

JUSTĪNE ZONNE:
„Man patīk
visi ekstrēmie
sporta veidi.
No kurienes tas
nāk? No sirds.”

Justīnes Zonnes arhīva foto

Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Justīne no fotoaparāta šķiras reti. Arī savas pirmās izstādes atklāšanā viņa atrada, ko fotografēt.

Kristīne Zonne: „Pirms katra meitas starta man ir ļoti bail. Sacensības skatos tikai tad, kad viņa man uzrakstījusi, ka ir dzīva un vesela. Vienaļga skatos ar bailēm.”

Justīne ir rīdziniece, studē Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā un aizraujas ar dažādiem ekstrēmiem sporta veidiem. Šogad meitene ieguvusi piekto vietu pasaulē *Ice Cross* sacensībās, ko atbalsta enerģijas dzēriena *Red Bull* ražotāji.

AR HOKEJA SLIDĀM PA BOBSLEJA TRASI

Justīne dažos vārdos raksturo, kas ir *Ice Cross* – uz parastām slidām traukties pa ledu trasi kopā ar vēl trim konkurentiem.

„Latvijā īsti nav vietas, kur braukt *Ice Cross*. Vienīgi bobsleja trasē. Pārsvārā jābrauc uz ārzemēm, turklāt patrenēties var tikai pirms sacensībām. Nav godīgi, ja to valstu sportisti, kam ir trases, uz trenējas, bet citiem tādas iespējas nav, tādēļ trenēties ir aizliegts, drīkst tikai trīs dienas pirms sacensībām,” atzīst Justīne. Šis sporta veids radies 2001. gadā. Ir doma, ka 2026. gadā tas tiks iekļauts arī Olimpiskajās spēlēs. Tas ir mans mērķis – dalība tajās,” teic Justīne. Viņa atzīst, ka pašai vienmēr patīcis slidot, lēkt ar skrituļslidām pa trampīniem. *Ice Cross* ir tā apvienojums. Patīkot arī, ka ar šo sporta veidu var nodarboties ziemā, sacensības notiek visā pasaulē. „Arī šogad sanāca redzēt pasauli. No Somijas braucu uz Japānu, no turienes – uz Kanādu. To paspēju līdz martam. Svarīgas sacensības Itālijā gan atlika.” Ar *Ice Cross* visā pasaulē tā nopietni nodarbojoties aptuveni 20 sievietes, no Latvijas – divas, bet sacensībās sarakstos esot pat ap 50. Justīne stāsta: braucot pat līdz 40 gadiem, bet viņa tik ilgi negribot. Mērķis ir kļūt par pasaules čempioni, bet pēc tam – sacensības fotografēt.

SĀKUMĀ – BAIL

„Sākumā mani brālēns, hokejists Gatis Eppers, uzaicināja nobraukt pa bobsleja trasi. Domāju: nekad mūžā! Tas ir tik bailīgi! Brālēns arī brauca, viņam tas padevās vieglāk,” atceras Justīne. „Pēc tam ar mani sazinājās brālēna paziņa, kas jau brauca *Ice Cross*. Biju redzējusi, kā to dara citi. Bailes pārvarēju pamazām. Līdz pirmajām sacensībām bija jāgaida gads.” Meitene uzskaita, ka bez ekipējuma vajadzīga ļoti laba fiziskā sagatavotība – stipras kājas, lokans ķermenis. „Mīnuss ir tas, ka man nav pārāk stiprs slidošanas pamats. Esmu slidojusi uz aizsalušiem ezeriem, bet ziemas mums ir siltas, ledu pārāk īsu laiku. Manas sāncenses parasti ir bijušās hokejistēs, multisportistes. Vasarā es nodarbojos ar veikbordū – braucu ar dēli pa ūdeni. Sporta akadēmijā mācos par veikborda treneri. Braucu arī ar riteni pa kalniem, ziemā – slēpoju, braucu ar sniega dēli.”

ba – stipras kājas, lokans ķermenis. „Mīnuss ir tas, ka man nav pārāk stiprs slidošanas pamats. Esmu slidojusi uz aizsalušiem ezeriem, bet ziemas mums ir siltas, ledu pārāk īsu laiku. Manas sāncenses parasti ir bijušās hokejistēs, multisportistes. Vasarā es nodarbojos ar veikbordū – braucu ar dēli pa ūdeni. Sporta akadēmijā mācos par veikborda treneri. Braucu arī ar riteni pa kalniem, ziemā – slēpoju, braucu ar sniega dēli.”

TENISS GARLAIKO

Justīne smejas, ka pat viņas labi draugi neesot tik ekstrēmi. Ko par to saka vecāki? „Mamma neatbalsta. Viņai patīka, kad piecus gadus mācījos tenisu, bet man bija garlaicīgi tās bumbiņas lasīt.” Justīne priecājas, ka jauniešiem Kuldīgā ir labas iespējas sportot – vajag tikai izmantot: „Jānosprauž mērķis, jāiet un jādara. Var savainoties? Nekas – izārstēties. Cilvēki gan ir dažādi – ir mierīgie, mākslinieciskie. Viņiem varbūt arī nevajag.”

KRISTĪNE ZONNE:

„Kuldīga ir skaista un radoša pilsēta. Justīne ir jauna, tādēļ negribējās viņas pirmo izstādi atklāt vēsā atmosfērā ar svešiem cilvēkiem. Gribējās, lai viss notiek mīļīgā vidē.”

ZINA, KĀDAS BILDES GRIB

Arī Justīnei mākslas pasaule nav sveša. To viņa rāda fotogrāfijās. „Ar draugiem braukājām pa Latviju, fotografēju viņus. Bilde stāvēja datorā. Pamazām iemācījos tās apstrādāt. Man pašai nebija fotogrāfijas no sacensībām, bet ļoti labi zināju, kādas gribētu, no kādiem leņķiem, tādēļ centos uztaisīt vismaz citiem. Nu jau sacensībās esmu augstākā līmenī, tās fotografē un ir bildes arī ar mani,” smejas Justīne. Viņa labprāt daudz vairāk fotografētu, bet pagaidām nevarot to apvienot ar mācībām un sacensībām. „Mans

dzīves mērķis ir kļūt par *Red Bull* fotogrāfi. Viņi rīko vairāku ekstrēmo sporta veidu sacensības. Esmu uzaicināta par samaksu fotografēt *Red Bull Pump Track* (brauciens ar riteni pa kalniņiem) pasaules čempionātu. Pērn biju braucēja, sacensībās Igaunijā kvalificējos čempionātam Šveicē. Par mata tiesu uzvarēju profesionālus BMX braucējus. Ritenis man nav sirds lieta, braukt es īsti nemāku, bet tā bija iespēja fotografēt. Visiem bildes patika. Šogad mani uzaicināja par galveno fotogrāfi.”

TĀ JAU KOPŠ BĒRNĪBAS

Izstādes atklāšanā Kuldīgā Justīnei līdzās bija arī mamma Kristīne Zonne: „Justīnei tendence uz visu ekstrēmo bija jau maziņai. Ja vecāki ir uzmanīgi, bērnu talantus var ieraudzīt jau laikus. Atceros, ka *Lejastiezumos* Rendā atpūtāmies pie ezera. Aizgāju savam četrgadīgajam bērniņam vārtīt kartupeļu biežputriņu. Atnāku atpakaļ: viņu velk aiz laivas lielā pūslī. Viņa ieķērusies, seja apņēmības pilna, bet pati kliedz: ātrāk, ātrāk! Līdz 12 gadiem viss bija mierīgi, bet tad Justīne sadraudzējās ar puisi, kurš veiko. Arī viņa sāka nodarboties ar veikbordū. *Ice Cross* mēs skatījāmies pa televizoru – aizrautīgi vērojām, kā traki vīrieši nesus lejā pa ledu kalnu. Tu jau nekad nevari zināt, ko domā tas, kas tev blakus sēž. Es domāju: kādas šausmas! Bet Justīne jau apsvēra, ka dzīvē tā gribētu. Vienā dienā pateica, ka pieteikusies. Saprotu, ka Justīne trasē varētu braukt vēl ātrāk, bet viņa ir uzmanīga.” Mamma teic, ka Justīnes tētis ilgus gadus bijis basketbolists, bet amatieru līmenī, arī Kristīnei patīkot kustēties, tomēr par profesionāliem sportistiem, turklāt ekstrēmiem, viņa ģimeni nesauktu. „No ģimenes Justīnei vairāk nāk radošais. Mums patīk skaistums, arī es fotografēju, rakstu.”

Jautāta, kādēļ meitas pirmajai izstādei izvēlēja Kuldīga, viņa atzīst, ka ir draugos ar koprades telpas saimniekiem: „Vienmēr prieks atbraukt uz Kuldīgu. Man šī pilsēta šķiet tik skaista! Biju maijā, lai sarunātu izstādi. Tagad – atkal fotografēju tās pašas durvis, tikai citā gaismā. Kuldīga, man šķiet, kā tāda maza kūciņa – visur ir skaistums, katrs uzlicis tos mazos rotājumu ziedņus.”

„Pašvaldība ir tik tālu, cik tālu mēs paši viņu gribam redzēt”

Anita Rozentāle,
Daiga Bitinieca
Interneta foto

Valsts prezidents Egils Levits izsludinājis Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu, kas paredz Latvijā nākamgad 119 pašvaldību vietā izveidot 42. Par darbiem un problēmām, lai reforma veiksmīgi tiktu realizēta, par pārvaldības modeli, apvienošanās plānu un kontroles iespējām skaidrojumu žurnālistiem sniedza vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra padomnieks pašvaldību un reģionālās attīstības jautājumos MADARS LASMANIS.

Viņš atzina, ka pašvaldību reakcija ir dažāda un, visticamāk, kāda no tām 46, kas rakstījušas Valsts prezidentam vēstuli, arī dosies uz Satversmes tiesu un strīdēsies (jau zināms, ka Rundāles un Varakļānu novads to darīs – red.). Bet Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) pozīcija esot atbilstīga norādītajam iepriekšējos Satversmes tiesas spriedumos 2009. gadā – visos strīdos, kas saistīti ar administratīvi teritoriālo reformu un ar aktivitātēm valsts struktūras maiņā, Saeimai pieder gala vārds.

” Mēs ceram, ka arī šajā sasaukumā deputāti būs prātīgi, beigs cīnīties paši ar sevi, ar mums un izstrādās pietiekami izsvērtus un pārdomātus plānus, kurus nākamā vara pieņems.”

■ **Kādi ir pirmie ministrijai veicamie darbi pēc likuma izsludināšanas?**

Divu mēnešu laikā jāizdod vairāki Ministru kabineta noteikumi, bet nepieciešamākā būs diskusija arī publiskajā telpā, noteikti ar pašvaldībām kopā, – izstrādāt piedāvājumu pārvaldības modelim. VARAM dos kādas vadlīnijas vai regulējumu, kādā veidā nonākt no divām, no četrām, no sešām pašvaldībām vienā pašvaldībā, kāda būtu optimālā pārvaldes struktūra: vai tie ir centralizācijas vai decentralizācijas mehānismi. Tā, protams, būs pašvaldības izšķiršanās. Katrai pašvaldībai apvienošanās plāna izstrādei ir iedalīti ap 20 tūkstoši eiro – šo plānu apspriešanai, speciālistu pieaicināšanai, pulcēšanās izdevumu segšanai utt.

Kad 2021. gadā ievēlēs jaunus deputātus, svarīgi, kāda būs jaunā struktūra un pārvaldības modelis. Iepriekšējā reformā visas pašvaldības, kur šo plānu iepriekšējie bija sagatavojuši un atstājuši mantojumā, problēmu nebija. Mēs ceram, ka arī šajā sasaukumā deputāti būs prātīgi, beigs cīnīties paši ar sevi, ar mums un izstrādās pietiekami izsvērtus plānus, kurus nākamā

vara pieņems. Domāts pašvaldībām tagad izmaksāt 50% naudas darba realizācijai un, ja nākamais sasaukums šos plānus pieņems, tad viņiem izmaksās arī otru 50%. Drusciņ motivējoši. Turklāt, kā rāda pieredze un statistika, nākamajā sasaukumā varētu iekļūt ap 60% no pašreizējā deputātu sastāva. Aktīvā politiskā sabiedrība reģionos ir diezgan noslēgta.

■ **Vai pašvaldībām tiks dots kāds paraugmodelis, veidojot pārvaldes struktūru?**

Mums būs jādod vairāki modeļi, nevaram pašvaldībām aizliegt izvēlēties, tā ir viņu autonomā funkcija, par ko viņi arī uzstāj. Mūsu priekšraksti nedrīkst ierobežot viņu pašu varas tiesības. Protams, arī iedzīvotājiem jāvērtē, kāds modelis būs. Mums, piemēram, arī pēc iepriekšējās reformas ir stipri centralizētas pašvaldības, kur ir kopīgas iestādes, kopīga grāmatvedība, kas vērsts uz resursu ekonomisku izlietojumu. Bet ir arī pašvaldības, kas izvēlējušas decentralizētu modeli, kur katrā pagastā ir viss pēc kārtas, piemēram, Daugavpils novadā katrā pagastā sava grāmatvedība. Valsts kontrole vairākkārt norādījusi, ka šis ceļš nav ekonomisks, bet, nu, tā ir pašvaldības neietekmējamā griba. Bet vairums pašvaldību tomēr skatās, ka, darot kaut ko kopā un datorizēti e-vidē, var iegūt ekonomisko efektu. Arī iedzīvotāju skaits samazinās, klientu skaits, kas apmeklē pašvaldību vai pagastmāju, katru gadu krītas, un pati dzīve novedīs pie domas, kā mazāk klientu apkalpot ar mazāku personālu. Mēs rosinām to, ka pagasta pārvalde vairs nav obligāta kā struktūrvienība, bet tā ir brīvprātīga izvēle – jābūt kontaktpunktam, kur būtu apvienots klientu apkalpošanas centrs ar bibliotēku. Tā bibliotēkarei dienā varbūt ir četri klienti, sekretārei divi, un viens universālais speciālists dienā var apkalpot visus sešus vai desmit cilvēkus.

■ **Te varētu līdzēt arī pašvaldību darba digitalizācija.**

Valsts sektorā 60% pakalpojumu iedzīvotāji jau saņem elektroniski, bet pašvaldībās ļoti maz ir jautājumu, kas ir digitalizēti. Cēsīs ir pilotprojekts, bet tādus pakalpojumus, kas būtu visai valstij pieejami portālā *Latvija.lv*, pašvaldības

nepiedāvā nevienu. Mēs ceram, ka stiprākas pašvaldības būs gatavas, piemēram, digitalizētai bērnu reģistrācijai bērnodarziem, kapavietām, miršanas faktu fiksācijai u.c. lietām, ar ko visbiežāk cilvēki vēršas. Mūsu redzējumā 10 gados pašvaldība kļūs digitalizēta, un patiesībā pašvaldība būs aplikācija. Jābūt gataviem, lai cilvēki 10 – 20 gadu griezumā pašvaldībās spētu šo aplikāciju apkalpot. Arī vecāka gadagājuma cilvēki arvien vairāk lieto datoru. Un diemžēl vai par laimi, bet pašvaldība kļūst digitalizētāka.

■ **Pašvaldību darbu kontrolēt ir vājas iespējas. Nav vienota un salīdzināma modeļa, piemēram, tēriņu sadalījumam. Pašlaik katrā ieliek administratīvajās izmaksās to, ko vēlas. Vai ir domāts par budžeta izmaksu sadalījuma kritērijiem?**

Izpētot ārzemju pieredzi, secinām, ka administratīvajām izmaksām nevajadzētu pārsniegt 10%. Tā ir tāda mērķa, ko mēs pašvaldībās gribam ieviest kā kontroles mehānismu. Līdz šim katras pašvaldības grāmatvedis pēc saviem ieskatiem izvēlas, ko viņš uzskata par administratīvajām izmaksām, un dažām pašvaldībām tās ir arī 40% no budžeta. Jā, pašlaik izkontrolēt pašvaldības īsti nevar. Finanšu ministrija un VARAM vienojusies, ka līdz nākamajam gadam sagatavosim vienotu metodoloģiju, kas ir administratīvās izmaksas, kas ir izmaksas izglītībai, kas komunālajai saimniecībai utt.,

” Jo pašvaldība nav biznesa struktūra, bet dibināta ar mērķi veikt valsts uzdotās un pašvaldības tiešās funkcijas.”

jo tad būtu iespēja redzēt visu saimniecību. Tagad mums ļoti grūti, un pašvaldībām pašām grūti. Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) gan ir ļoti pret vienotu administratīvo izmaksu finanšu uzskaites sistēmu. Tiesa, tās pašvaldības, kuras ir vērsta uz attīstību, jau norāda, ka būtu vajadzīga vienota metodoloģija,

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra padomnieks pašvaldību un reģionālās attīstības jautājumos MADARS LASMANIS.

” Un diemžēl vai par laimi, bet pašvaldība kļūst digitalizētāka.”

savukārt tās, kurām vajag tumšākus ūdeņus, protams, vienmēr bijušas pret, un tagad no 119 tādu ir vairāk, un LPS arī vairāk atspoguļo viņu viedokli nekā to, kas vērstas uz attīstību.

■ **Vai kas mainīsies funkciju deleģējumā – vai valsts kādas funkcijas no pašvaldībām pārņems vai, gluži otrādi, vēl kādas nodos vietvarām?**

Šobrīd šādas runas ir pārsteidzīgas. VARAM ir uzdots izstrādāt plānošanas reģionu stiprināšanas likumu. Tas būs vērsts uz valsts funkciju pārdali reģionu līmenī. Visur, kur politiķi un pašvaldības par to diskutējuši, neviena pašvaldība nav ierosinājusi kādu funkciju atdot plānošanas reģionam. Šis 42 novadu modelis, kas apstiprināts Saeimā, ir izveidots ar šīm visām funkcijām, un pašvaldībām ir 111 funkcijas, vesela virkne jautājumu, kas pašvaldībai autonomi jāveic. Un netiek diskutēts, ka no pašvaldību bloka kāda funkcija varētu nonākt plānošanas reģionam. Ir bijuši daži priekšlikumi no atsevišķiem Saeimas deputātiem par izglītības funkciju. Bet tā veido ap 50% pašvaldības budžeta. Un, ja pašvaldībai prasa, vai gatava šķirties no 50% sava budžeta, tad atbalsta nav. No tām 111 funkcijām trīs pašvaldības dara naudīgas – izglītība, komunālā saimniecība un labklājība. Pašlaik ir runa tikai par to, ka plānošanas reģionam, kas šobrīd ir tāda virsuzraudzības struktūra, mainītu juridisko formu – tā varētu būt valsts un pašvaldības kopiestāde.

Dažas mazās pašvaldības gan ir

gatavas visādu funkciju atdošanā.

Piemēram, Jelgavas novads apsaimnieko mājas Tērvetes novadā. Izdara to lētāk, nekā pati Tērvete to varētu, bet māju apsaimniekošanu, kas nav tirgus situācijai atbilstoša, nosedz no Jelgavas iedzīvotāju samaksājamiem nodokļiem. Ja pašvaldība savu funkciju deleģē izpildei blakus pašvaldībai, tad mēs to kvalificējam kā nespēju šo funkciju veikt. Tas arī bija viens no argumentiem administratīvi teritoriālajai reformai. Jo pašvaldība nav biznesa struktūra, bet dibināta ar mērķi veikt valsts uzdotās un pašvaldības tiešās funkcijas.

■ **Sabiedrības līdzdalības jautājumi. Kāds vērtējums par Līvānu modeli?**

Mums ir jāuzraksta jauns pašvaldību likums, un viena no svarīgām novitātēm būs tieši sabiedrības līdzdalības jautājumi, pirmām kārtām, līdzdalības budžets, lai novirzītu 1% tieši vietējo kopienu jautājumu izlemšanā pagastos. Redzēs, kā Saeimas deputāti uz to reaģēs, Ministru kabinetā tas neguva atbalstu. Būtībā pašvaldībai ir pienākums budžeta jautājumos 1% līdzekļu tēriņu saskaņot ar iedzīvotājiem, ko viņi gribētu savas infrastruktūras vai labklājības uzlabošanā. Iesaku painteresēties par Līvānu novada modeli, tur pagastos izveidots konsultatīvs orgāns – valdes. Domes pārstāvji katru mēnesi iedzīvotājiem valdēs stāsta, ko domes sēdē plāno lemt. Bet nevajadzētu

” Būs pašvaldībai iespēja izvēlēties, kādu pārvaldības modeli viņi gribētu ieviest dzīvē, vai grib centralizētu vai decentralizētu, bet par vienotu tēriņu uzskaites sistēmu gan izvēles nebūtu.”

uztvert šīs valdes kā jaunu vēlētu pārvaldības modeli. Tas ir brīvprātīgais darbs, kad sabiedriskā kārtā cilvēkiem rūp sava pagasta dzīve, un, jo biežāk ir sarunas ar iedzīvotājiem, jo tas vairāk palīdz pašvaldībai. Nevis pretēji.

Mēs to redzam arī kā metodi, kādā veidā noņemt spriedzi tiem iedzīvotājiem, kuri saka, ka mūsu dome pārāk tālu. Visas funkcijas, kas pašvaldībai ir uzdotas, jāpilda. Un tie stāsti, ka pašvaldība pārāk tālu... nu, pašvaldība ir tik tālu, cik mēs viņu paši tālu gribam redzēt.

SARUNA AR JUBILĀRI

Daudz dzīvē var iemācīties

„Vai gan teikt, ka 30 gados jājūtas tā, bet 50 – citādi? Ne jau no gadiem izjūtas atkarīgas. Man ne brīdi nav bijis ne vientuļi, ne garlaicīgi,” teic Biruta Šulca, nupat nosvinot 70 gadu jubileju.

PATIKA LAUKU DARBI

Sarunā atklājas, ka jubilārei mūžs tiešām raibs kā dzeņa vēders. Arī likstām pāri iets ar omulību, iespējams, tāpēc pat nesēn pārdzīvotu nopietnu veselības satricinājumu Birutas kundze par lielu problēmu neuzskata. Dzimumsi Madonas novada Vestienā, kur vecākiem bijusi, kā jubilāre teic, naturālā saimniecība. Pārtiku izaudzējuši paši, vienīgi rūpniecības preces jāpērk, kaut naudas nav bijis daudz, bet veikali 60. gados tāpat pustukši stāvējuši. Pamatskolā Birutai iepaticies sports, bijuši sasniegumi. Vienlaikus arī lauku darbi gājuši pie sirds. Citi bērni vairājušies, bet viņu ne burkānu vāgas, ne kartupeļu vai siena lauki nav biedējuši. Tā viņa aizgājusi

„Nekur nesteidzos, tagad vairāk laika lasīšanai un pārdomām, meklējot atbildes uz dažādiem dzīves jautājumiem,” teic jubilāre Biruta Šulca.

mācīties agronomiju uz Smiltenes lauksaimniecības tehnikumu, vēlāk agronoma diplomu nostiprinājusi toreizējā Jelgavas lauksaimniecības akadēmijā. „Ar darba iespējām gan bija, kā bija. Biju diezgan naiva, tieša un godīga, kā vecāki mācīja. Nebija aizmugures, un, kā saka, izsisties labos amatos nemācēju. Tik vien tāds mazais agronomiņš biju un paliku. Lielie vīri teica, ko es tāds sīkais ņemos.”

Labāk gājis, kad Birutu dzīves

gaitas atvedušas uz Kuldīgas pusi – toreizējo Valsts Lejaskurzemes izmēģinājumu staciju. Tas bijis pēdējais viņas darbs lauksaimniecībā, jo sākās Atmoda un arī pārmaiņu laiks saimniekošanā. Arī meita Signe vispirms izvēlējās profesiju tuvāk laukiem – biškopību. Tomēr šajā nozarē nav nostrādājusi ne dienu, viņa pabeidza Lietišķās mākslas vidusskolu un tad iestājās Latvijas Mākslas akadēmijas tekstilmākslas nodaļā. „Jaunajiem savi kri-

tēriji profesijas izvēlē: karjera, nauda, iespēja kļūt pazīstamam. Es biju lauku bērns, tādu taciņu tad gāju,” tā jubilāre.

JAUKAIS KOLEKTĪVS UN JAUNIEŠI

Taču pienāca brīdis, kad viņas profesionālais ceļš pagriezās pavisam citā virzienā. Vispirms B. Šulca atrada darbu Kuldīgas aerobikas kluba *Koridors* administrācijā, tādējādi no jauna pievērsoties sportam un kultūrai. No tā laika viņa visvairāk atceras jauko kolektīvu.

Tikpat jauki darbabiedri bija Rumbas pagasta pārvaldē, kur Biruta par kultūras un sporta organizatori nostrādāja pēdējos 11 darba gadus līdz aiziešanai pelnītā atpūtā. No šiem stāstiem spilgtākās atmiņas saistās ar jauniešu atsaucību. „Jā, nu, bija mums diezgan liela gadu atšķirība, sporta pasākumos lielākoties piedalījās padsmiņnieki un jaunieši, kam nedaudz pāri 20. Nezinu, kā kontakts tik labs radās, ka viņi man pakaļ staigāja. Svarīgi pareizi izpaust domu – neuzspiest, bet ieinteresēt. Jāatzīstas, ka man publiski vienmēr bijis grūti. Visu mūžu to esmu mācījusies: no grāmatām, televīzijas

pārraidēm. Kursos gan neesmu gājusi. Dzīve māca.”

TOP DZIMTAS SARUNAS

Tagad B. Šulca Rumbas pagastā dzīvo Ventas ciema daudzīvokļu mājas dzīvoklītī, kuram aiz loga ir neliels puķu, sakņu un garšaugu dārziņš. Kā smeji jubilāre, tas nu tagad esot atlikušais no darbības lauksaimniecībā. No sabiedriskās dzīves neesot tālu aiziets – tiek apmeklēti pasākumi vietējā brīvā laika pavadīšanas centrā *Bukaiši*, teātra izrādes, koncerti, izstādes Kuldīgā un citur, cik to atļauj veselība. Ceļot patīk, bet nu vairs nesanāk. Taču svešas valstis itin labi varot iepazīt televīzijas pārraidēs. Braucienus uz savu Sv. Annas baznīcu Kuldīgā Birutas kundze uzskata par mazu svētceļojumu. Tagad esot vairāk laika lasīšanai un pārdomām. Mazdēls Kārlis (mācīsies 7. klasē) uzdāvinājis grāmatu *Sarunas*, kas domāta kā atmiņu un bilžu albums visas dzimtas vēstures vai atsevišķas ģimenes dzīvesstāsta pierakstīšanai. Pirmās lappuses par bērniņu jau gatavas. Tagad jāķeras klāt lauksaimniecības stāstiem.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 25. jūnija līdz 1. jūlijam piedzimušas sešas meitenītes un astoņi puikas.

Tīs puikām vecāki vārdu vēl domā, pārējiem bērniem doti šādi vārdi: Eleonora Emma, Emma, Matilde, Dārta, Adelīna, Beāte, Miks, Aksels, Jēkabs, Markuss, Oskars.

Pirmais bērniņš

Amanda Čaunāne un Ivo Tomsons no Talsiem 1. jūlijā sagaidīja meitiņu Eleonoru Emmu. Amanda stāsta, ka tētim patīcis vārds Eleonora, bet viņai Emma, tāpēc iedoti abi vārdi. Vecākiem meitiņa ir pirmais bērniņš. Amanda saka, ka radu un draugu lokā ir mazi bērni, vēlāk meitenītei būs, ar ko spēlēties. Eleonora piedzima 2880 g smaga un 51 cm gara.

Lāsmas Reimanes teksts un foto

Māmiņu skola atkal darbojas

Jūlijā Kuldīgas slimnīcā atsāksies māmiņu skolas lekcijas.

Tās interesentiem sniedz praktiskas zināšanas par mazuļa gaidīšanas laiku, dzemdību procesu un citu noderīgu informāciju.

3. jūlijā 11.30 sertificētas fitnesa treneres vadībā notiks grūtnieču vingrošana. Tā palīdz cīņā ar toksikozi un sagatavo sievieti dzemdībām, kā arī labvēlīgi ietekmē sievietes ķermeņa atgūšanos pēc tām. Nodarbības laikā tiks apgūti arī pareizas elpošanas vingrinājumi. Vingrošanu var apmeklēt grūtnieces ar jebkādu grūtniecības laiku.

14. jūlijā 9.00 vecmāte Zane

Japeniņa stāstīs par grūtniecības 3. trimestri un dzemdībām, savukārt anesteziologs Oļegs Gologuzovs – par epidurālās atsāpināšanas iespējām dzemdībās.

17. jūlijā 11.00 – uztura speciāliste Katrīna Spulenicē-Aišpūre vadīs lekciju par veselīgu un sabalansētu uzturu grūtniecības laikā.

23. jūlijā 9.00 vecmāte Inga Losāne vadīs nodarbību par krūts barošanu, skaidrojot, cik jaundzimušajam ir nozīmīgs mātes piens, kā arī par barošanas pozām, ēdienreižu ilgumu un intervāliem u.c. svarīgiem jautājumiem.

Vairāk informācijas pa tālruni 63374009.

MANAS ATZIŅAS

„Neieslīgt rutīnā, būt možam un radošam”

MĀRIS DADZIS, Kurzemes Radio ētera personība, aktīvs pilsonis

Man dzīvē vissvarīgākais ir mana ģimene.

Vērtīgākā atziņa, ko esmu guvis – nedari otram to, ko negribi, lai kāds dara tev!

Es dzīvē nekad neleikšu ar gumiju no liela augstuma.

Mans vislielākais sasnie-

gums ir būt tētim saviem dēliem.

Man darbā vissvarīgākais ir neieslīgt rutīnā, būt možam un radošam.

Sāpīgākā mācība ir tāda, ka iesāktais vienmēr ir jāpabeidz.

Godaprāts ir tad, kad izpildi solīto, centies būt izpalīdzīgs un saprotošs.

Viedums ir ar gadiem uzkrātā pieredze, ko esi guvis, pārvarot pats sevi.

Vērtīgākā grāmata – grāmatu grāmata Bībele.

Visvairāk mani apbēdina nodevība, neuzticība un meli.

Mani iepriecina man apkārt esošie cilvēki.

Smieklīgākais, ko esmu piedzīvojis, ir tad, kad man kaut kas patiešām nešķiet vairs smieklīgi un tādēļ esmu nopietns.

Latvija man ir valsts, kur atrodas mana Kuldīga.

Kuldīga man ir vieta uz pasaules, kur mājo mana sirds.

No saviem vecākiem mācos strādīgumu, rūpes un gādību.

Īsti vīrišķīgs vīrietis ir mans tētis.

Īsti sievišķīga sieviete ir mana mamma un mana sieviņa.

Tuvākās nākotnes vislielākā vēlēšanās ir, kā dzied tai dziesmā – „To tik zina es un viņš... un vēl Mēnestiņš!!!”

ATTIECĪBAS

Būt godīgiem un patiesiem

Inga Zārde, psihiatre un psihoterapeite

Kam sarunu laikā būtu jāpievērš uzmanība gan darba meklētājam, gan nākamajam darba devējam? Ko no potenciālā darbinieka uzvedības, runas var secināt uzņēmējs? Un kā no psiholoģijas viedokļa iesakāt rīkoties darbaņēmējam, ejot uz pārrunām?

Pieņemu, ka darba devējam ir savi praktiskie, tehniskie un profesionālie kritēriji, pēc kā potenciālo darbaņēmēju vērtēt. Līdzīgi arī darbaņēmējs, visticamāk, pievērsīsies tādām darbām, kurām, viņš uzskata, jau ir profesionāli piemērots vai vēlētos

tāds būt. Vai pieprasījums un piedāvājums tehniskajā un profesionālajā ziņā sakrīt? Tas, šķiet, ir pirmais, kas jāapsver.

Manuprāt, svarīgs un veselīgs ir vēl vismaz viens aspekts, kas varētu pasargāt no vilšanās tālāk. Abām pusēm vajadzētu būt godīgām un patiesām. Mēs neviens neesam ideāls. Nav ideālu darbvietu un ideālu darbinieku. Jo vairāk mēs jau pašā sākumā centīsimies būt tādi, kādi esam, jo labāka un piemērotāka saderība varēs izveidoties. Jo piemērotāka būs saderība, jo produktīvāks un priecīgāks būs galarezultāts.

Kuldīgā atzīmēs Baltu vienības dienu

Lai palielinātu apmeklētāju skaitu Latvijas un Lietuvas pierobežas reģionos, tiks attīstīts izveidotais pārrobežu kultūras maršrutu *Baltu ceļš*.

To sāks Kuldīgas novada pašvaldība kopā ar sešiem partneriem no Latvijas un Lietuvas Interreg Latvijas-Lietuvas programmā *Starptautiskā kultūras tūrisma maršruta "Baltu ceļš" atpazīstamības veicināšana*.

16. jūnijā sanāksmē Šauļos tika parakstīts partnerības līgums par projektu. Viens no tā uzdevumiem ir veicināt projektu pārvaldību, kas saistīti ar kultūru, kultūras tūrisma un kultūras maršruti. Tas tiks darīts, izmantojot pieredzes apmaiņas mācību vizīti vikingu maršrutā Zviedrijā, kā arī piedaloties tūrisma gadatirgos un apmaiņas braucienos uz *Baltu ceļa* reģioniem.

Kuldīgas novada pašvaldība septembrī Kuldīgā rīkos Baltu vienības dienu, kas tiek atzīmēta, pieminot 1236. gada 22. septembra vēsturiskos Saules kaujas notikumus, kad zemaiši un zemgalieši sakāva Zobenbrāļu ordeņa bruņiniekus. Notiks arī baltu kultūrai veltīta konference, kuru organizēs Kurzemes plānošanas reģions.

Tāpat šajā projektā Kuldīgas novada muzejā taps kuršu vēsturei un kultūrai veltīta ekspozīcija. Jau tagad būtisku muzeja krājuma daļu veido liecības par kuršu vēsturi un kultūru.

Projekta kopējais finansējums ir 869 689 eiro, t.sk. no Eiropas Reģionālā attīstības fonda 739 235 eiro.

Jana Sūruma

Par 70 300 eiro nosolīta Lēnu pils

Piesolītā maksa par 25 000 eiro pārsniedza sākuma cenu.

19. jūnijā noslēdzās valsts akciju sabiedrības *Valsts nekustamie īpašumi (VNĪ) elektroniskā izsole Lēnu pilij Skrundas novada Nīkrāces pagastā. Īpašums pirmajā izsolē piecu dalībnieku konkurencē nosolīts par 70 300 eiro.*

Kā informē VNĪ nomas un pārdošanas pārvaldes direktore Anita Feldmane, dalībnieku solītā gala cena par teju 25 000 eiro pārsniegusi īpašuma sākotnējo cenu. Nosolītais īpašums – muižas komplekss – sastāv no 31 006 kvadrātmetru zemes gabala, uz kura atrodas piecas būves. Tas atrodas pašā Ventas krastā, ainaviski skaistā vietā. Ņemot vērā, ka līgums ar

potenciālo pircēju vēl nav noslēgts un pirmā iemaksa vēl nav veikta, VNĪ par potenciālo, jauno Lēnu pils īpašnieku informāciju izpaust kategoriski atsakās.

„Esam gandarīti par saņemto interesi par šī īpašuma iegādi, kas dos iespēju tā attīstībai. Pārdošanā iegūtos līdzekļus ieguldīsim valstij nepieciešamo īpašumu sakārtošanā,” norāda A. Feldmane. „Šobrīd redzam, ka, spītējot pandēmijas radītajai situācijai, nekustamo īpašumu tirgū rosības netrūkst. Kamēr vieni savelk jostas, tikmēr citi mērķtiecīgi īsteno ilgtermiņa plānus par nekustamā īpašuma iegādi. Īpaši aktīvas ir tieši fiziskās personas, kas, baidoties no naudas vērtības

zuduma, šobrīd meklē, kur ieguldīt savus brīvos līdzekļus.”

Lēnu pils celta 19. gadsimta sākumā. Baronam Frīdriham fon Firksam pils kalpojusi kā vieta medībām un atpūtai nedēļas nogalēs. Gadu gaitā ēkas cietušas no pārbūvēm. Nīkrāces pagasta padomes izziņa liecina, ka ēkas ir būvētas līdz 1940. gadam un ne no bijušā īpašnieka, ne tā mantiniekiem pieteikumi par īpašuma tiesību atjaunošanu uz ēkām vai zemi nav saņemti, tādēļ viss nekustamais īpašums pieder valstij.

Alberta Dintera teksts un foto

PIRMS 20 GADIEM UN TAGAD

Gaidās uz Kristu

Tāds nosaukums bija rakstam *Kurzemniekā 2000. gada jūnijā par iesvētībām Kuldīgas katoļu draudzē, kas notika zīmīgā dienā – Svētās Trīsvienības svētkos.*

PASAULĒ IZKLĪDUŠI

Tolaik mūsu katoļu baznīcā kalpoja prāvests Romans Grantovskis, no viņa rokām svēto komūniju saņēma deviņi jauni draudzes locekļi, kas tagad jau pieauguši un pasaulē izklīduši. Mazā kuldīdzniece Lāsma Megne tad laikrakstam stāstīja par svētdienas skolas nodarbībās apgūto, baušļiem, svēto sakramentu, kā mācījušies lūgšanas, iestudējuši teātra izrādes. Pirms iesvētībām bija jānoliek eksāmens, kas, viņasprāt, nav bijis grūts. Tagad Lāsma jau 11 gadus dzīvo Īrijā, viņa strādā par manikīri. Varbūt ne ikdienā, tomēr tās gaidas uz Kristu piepildās.

RADOŠĀS NODARBĪBĀS

„Tik ilgs laiks, šķiet, jau pagājis, ka īsti neatceros, cik gadu man bija, kad oma pirmoreiz paņēma mani līdzi uz baznīcu,” stāsta Lāsma. „Tad vēl biju ļoti maziņa. Droši vien līdz ar to arī sāku apmeklēt svētdienas skolu. Bet nodarbības gan labi atceros – tā

Pirms 20 gadiem Kuldīgas katoļu baznīcā pirmo komūniju no prāvesta Romana Grantovska saņēma deviņi jauni draudzes locekļi.

nebija klusa sēdēšana solā, skolotāju teiktā klausīšanās un pierakstīšana. Tur bija rotaļas, dziesmas, zīmēšana. Man joprojām šķiet, ka mācības tika pasniegtas ļoti radoši, ne tā kā parastajā skolā. Ziemassvētkos iestudējām ludziņas, gatavojām koncertus draudzei. Tagad šīs atmiņas liekas interesantas!”

IR BRĪŽI, KAD VAJAG BAZNĪCU

Lāsma atzīst, ka bijuši brīži, kad nepavisam nav gribējies uz baznīcu iet: „Gan jau arī citiem, līdzīgi kā man, šķietis labāk dot priekšroku citām interesēm. Tagad novērtēju, ka varēju pabeigt mācības. Atceros, cik satraukta biju eksāmenu laikā, un priecīga, kad tos nokārtoju.”

Dzīvojot ārvalstīs, Lāsma dzimtās pilsētas svētdienas skolā apgūto un attiecības ar kristietību nav zaudējusi. Viņa atzīst, ka ne katru svētdienu izdodas aiziet uz dievnamu, tomēr ir brīži, kad to ļoti vajag: „Baznīcai ir tāda

Lāsma Megne jau vairāk nekā desmit gadus dzīvo ārvalstīs, Latvijā tuvākajā laikā neplāno atgriezties, bet atmiņas par mācībām dzimtās pilsētas katoļu svētdienas skolā joprojām spilgtas.

brīnišķīga aura, ko nemāku izskaidrot. Pirms pāris gadiem ar draudzenēm bijām Parīzes Dievmātes katedrālē. Jau ieejot tur, pārņēma tāda nomierinoša sajūta, ka nebija ne mazākās

vēlmes vilkt ārā telefonu, lai visu pēc kārtas fotografētu. Vienkārši gribējās tā klusi, mierīgi visu apskatīt un izbaudīt to īpašo sajūtu, kas tur radās.”

MĀMIŅAS PRIEKŠ

Arī Īrijā Lāsma nav ne aizmirsusi svētdienas skolu dzimtenē, ne tās nozīmi dzīvē. Par to tiekot domāts, jo meitiņai Andriannai ir trīs gadiņi un kaut kad arī viņai būs jāuzsāk svētdienas skolas mācības – kā daudzās katoļu zemēs, tās ir iekļautas vispārējās izglītības programmā. Īrijā iesvētības un iestiprināšana ir ļoti nozīmīgi notikumi. Tagad, kad Lāsma pati ir māmiņa, viņai jo lielāks prieks redzēt bērnu un vecāku lepnās sejas, saņemot pirmo komūniju. Viņa cer tādu prieku un lepnumu pēc gadiem ieraudzīt arī savā meitā.

IEMĪLĒJUŠI ĪRIJU

Latvijā neesot plānots atgriezties, vismaz ne tuvākajā laikā. Uz dzimteni atbraucot gadā reizi. Īrijā dzīvo arī Lāsma mamma un vecākā māsa ar ģimeni. „Neesam gluži vieni šeit – esam ar ģimeni kopā, tas ir svarīgi. Līdz ar to saistība ar Latviju vairs nav tik cieša. Vienpadsmit gados esam ne tikai apraduši ar šo valsti, bet arī iemīlējuši. Tagad laikam varam saukt par mājām.”

Daina Tafelberga
Lāsma Megnes arhīva foto

PASĀKUMI

Kuldīgā

Liepājas ielā 11.VII no 11.00 līdz 19.00 pirmo reizi amatnieku tirgus liepziedu laikā. **Vēcpilsētas koncertzālē** (sporta skolas pagalmā, Kalna ielā 6) koncerti: 3.VII 19.00 Valters Pūce (čells), Dainis Tenis (klavieres) programmā *Bez elektrības*; 10.VII 19.00 Toms Mikāls un Evija Vēbere programmā *Viņi dzīvoja*. Biļetes *Biļešu paradīzes* kasē. **Brīvdabas kino Pilsētas dārzā** 4.VII 23.30 *Klejoņi* (rež. M.Kaža, 2020); 11.VII 23.00 *Džentelmeņi* (rež. G.Ričijs, 2019). **Pie kultūrālo kartupeļu lauka** 3.VII dienas garumā Imanta Ziedoņa muzejs Kuldīgā atklās mākslas instalāciju *Galds*. Mākslas objekts būs aprīkots ar audiotehnoloģiju, lai apmeklētāji varētu klausīties Ziedoņa muzeja fonda *Viegli* veidoto *Kartupeļu Lauka Radio*.

Pagastos

GUDENIEKOS

Basu tautas namā ekspozīcija *Suitu godi*, jāpiesakās pa tālr. 29266724; 6.VII – 10.VII kokles spēles meistarklases iesācējiem, cilvēkiem ar priekšzināšanām, pieaugušajiem. Pasniedzēja Anda Ābele. Pieteikšanās pa tālr. 29222103. **Pie Basu tautas nama** 10.VII 15.00 kokles spēles meistarklases noslēguma koncerts un suitu kulinārā mantojuma pasākums.

KABILĒ

Sporta stadionā 4.VII 11.00 *Pažarnieku svētki*. Jautras un sportiskas aktivitātes visas dienas garumā. **Pie pamatskolas** 4.VII 14.00 tikšanās ar sertificētu nūjošanas meistari Jeļenu Miezīti. **Bibliotēkā** līdz 31.VIII Sintijas Žezulka zīmējumu izstāde.

KURMĀLĒ

Vilgāles ezerā 18.VII 13.00 peldēšanas sacensības atklātā ūdenī *Peldam*

Vilgālē. Vairāk informācijas: kurmale.lv vai pa tālr. 29257707 (Ineta).

Vilgāles estrādē 25.VII 20.00 Kaspars Markševica koncerts *Visam ir savs laiks*.

Vilgāles bibliotēkā jūlijā Vārmes tamborēšanas pulciņa dalībnieču izstāde *Lauku sēta*.

PADURĒ

Pie Padures klēts 17.VII 18.00 ar vasaras koncerta programmu *Dzidrumums* uzstāsies dziedātāja Madara Orola, Krišjānis Valters (perkusijas) un pianists Zigurds Turss.

PELČOS

Pie tautas nama 15.VII 17.00 *Cementa dizaina darbnīca*. Iespēja izveidot savu dizaina elementu – cementa puķu podu, svečturi vai dekoratīvu atļējumu. Pieteikšanās pa tālr. 26354396 (Baiba).

Bibliotēkā jūlijā neparastās tehnikās lasītāju zīmējumu izstāde *Plāvu ziedu vasara*; katru darbdienā no 13.00 divas darbnīcas *Neparastie ziedi un Pūcītes pastaigājas pa audumu*.

RENDĀ

Estrādē 18.VII 20.00 Normunda Rutuļa koncerts *Man nav žēl*.

RUMBĀ

Pagasta pārvaldes nama zālē 8.VII 14.30 minigolfs bērniem. Iepriekš pieteikties pa tālr. 20251385.

SNĒPELĒ

Muižas parkā 24.VII 19.00 *Koncerts vasaras vakarā*.

TURLAVĀ

Dižgaiļu parka estrādē 10.VII 21.00–24.00 koncerts, spēlēs Māris Lembers. Ieeja – bez maksas; 17.VII 20.00 spēle ģimenēm ar kontrolpunktiem *Spēlē un atpazīsti*. **Maras muižā** 4.VII 19.00 kultūrvēsturiski izziņošs pasākumu cikls *Markabe*. Piedalīsies vijolniece Annija Endija Kolerta un ģitārists Miks Akots. Skanēs Šūberta, Bartoka, Debisi, Pjaccollas un Villa Lobosa skaņdarbi.

VĀRMĒ

Pagasta daudzdzīvokļu māju starppagalmā 4.VII 20.00 koncerts Buks un Arta Buķele. Ieeja – bez maksas.

Skrundā

NĪKRĀCĒ

Nīkrāces bibliotēkā līdz 20.VII fotoorientēšanās ar uzdevumiem *Esi vērigs Nīkrāces pagastā!* Informācija atpūtas centra Facebook lapā. **Atpūtas centrā** 4.VII 10.00 sacensības novusā.

RAŅĶOS

Pie pakalpojumu pārvaldes 4.VII 21.30 Ineta Rudzīte un Kaspars Gulbis ar šansonu programmu *La Vie En Rose*. Biļešu iepriekšpārdošana un galdiņu rezervācija līdz 30. jūnijam Raņķu pakalpojumu pārvaldē. Vietu skaits ierobežots.

RUDBĀRŽOS

Jauniešu klubīnā līdz 9.VII veidos gleznas enkaustikas tehnikā.

Alsungas novadā

Tūrisma informācijas un vēsturiskā mantojuma centrā jūnijā Gata Mārtiņa Bezdelīgas un Saules lietu/Ditas Zagorskas darbu izstāde *Katram savs stāsts*.

Kultūras namā 4.VII 18.00 uzstāsies jaunais komiķis Austris Lakša ar savu pirmo stāvizrādi *Kaut kā nepārdomāti*.

Pasta laukumā 5.VII 12.00–16.00 *Suitu tirgus*.

Ziedulejas estrādē 11.VII 19.00 akadēmiskās un populārās mūzikas koncerts *Visa pasaule ziedos*.

Dievkalpojums Valtaiķu tautas namā 26.VII 11.00 LELBĀL Valtaiķu autonomās evaņģēliski luteriskās draudzes dievkalpojums.

IZSTĀDES

Kuldīgā

Muzejā pamatekspozīcija *Turīga kuldīdznieka dzīvoklis 20. gadsimta sākumā un Kuldīga pirms mums*; *Drukātais vārds: Kuldīgas preses vēsture un ledvesmojošā Kuldīga 19.–21. gadsimta gleznās un grafikā* **Mākslas namā** līdz 12.VII Kuldīgas Mākslas skolas absolventu diplomdarbu izstāde.

Mākslinieku rezidences galerijā līdz 12.VII izstāde *Ikonas*.

Vecajā rātsnamā līdz 26.VII Sigītas Pļaviņas izstāde *Harmonija*.

Adatu tornī industriālā mantojuma ekspozīcija par adatām.

Līvijas Rezevskas izstāžu zālē pastāvīgā ekspozīcija; līdz 15.VII 2. stāvā Inetas Freidenfeldes, Martas Jurjānes, Elīnas Alkas Rikmanes, Evijas Rudzītes un Laumas Palmahas ikonas, gleznas un grafika.

Kuldīgas bibliotēkā jūlijā literatūras izstāde *Labāk, brāļi, padziedam, nekā blēņas runājam; Augu spēks dziedniecībā*.

Koprades telpā Metro Coworking līdz 19.VIII fotogrāfes un sportistes Justīnes Zonnes fotoizstāde *in motion*.

SPORTA PASĀKUMU KALENDĀRS

■ 4.VII 11.00 smilšu laukumos Piltenes ielā Kuldīgas novada atklātais čempionāts **PLUDMALES VOLEJBOLĀ** vīriešiem un sievietēm, 1. posms. ■ 10.VII 19.00 V.Plūdoņa vidusskolas stadionā (Piltenes ielā 25) pasākums **NAKTS ČETRCĪŅĀ**.

■ 17.VII 11.00 V.Plūdoņa vidusskolas stadionā (Piltenes ielā 25) 15. vasaras spēles **VOLEJBOLĀ** jauniešiem.

■ 18.VII 11.00 Liepājas ielā 14, Kuldīgas pilsētas svētku turnīrs **ŠAHĀ**.

■ 18.VII 11.00 smilšu laukumos Piltenes ielā Kuldīgas novada atklātais čempionāts **PLUDMALES VOLEJBOLĀ** vīriešiem un sievietēm, 2. posms.

■ 25.VII 11.00 J.Baukša piemiņas kauss un Latvijas čempionāts jauniešiem **RITENBRAUKŠANĀ**: grupas brauciens, starts un finišs Priedainē.

■ 26.VII 11.00 J.Baukša piemiņas kauss **RITENBRAUKŠANĀ**: kritērija brauciens, starts un finišs Pilsētas laukumā.

KAPU SVĒTKI

4. jūlijā Rumbā

Rumpju kapos 10.00, Lāčplēša kapos 11.00, Segļu kapos 12.00, Celmu kapos 13.00, Bauņu kapos 14.00, Griķu kapos 15.00.

11. jūlijā Nīkrācē

Purvakra kapos 11.00, Miera kapos 12.00, Nīkrāces kapos 13.00, Tukuma kapos 14.00, Priednieku kapos 15.00.

12. jūlijā Rudbāržos

Lūdiķu kapos 14.00, Krogarāju kapos 15.00, Jaunzemju kapos 16.00.

26. jūlijā Turlavā

Ziemeļu kapos 10.00, Pliķu kapos 11.00, Orzaku kapos 12.00, Balgaļu kapos 13.00, Ciemgaļu kapos 14.00, Kalējiema kapos 15.00, Aizsaules kapos 16.00, Dambenieku kapos 17.00.

BRĪVDIENĀS

Jaunmoku pilī – svētki

Vēsturisko parku un dārzu dienā Latvijas pilis un muižas 5. jūlijā no 13.00 ciemos aicina arī Jaunmoku pils. Parka apmeklētāji varēs būt klāt jauna vides objekta atklāšanā, baudīt koncertu, doties ekskursijā, piedalīties seminārā un īpašā meža kriketa turnīrā.

Jaunmoku pils ikgadējie Dārza svētki, kas iepriekš tika plānoti šajā datumā, ir pārcelti uz rudenī – 13. septembri, bet to laikā notiks Vēsturisko parku un dārzu diena ar devīzi *Parks atpūtai un veselībai*. Diena tiks iesākta 13.00 ar jaunā vides objekta *Lapa* atklāšanu un vasarīgu koncertu Guntas Meņģeles sniegunā rodo-dendru dārzā; 14.00 pils parku iepazīt pagātnē, tagadnē un nākotnē varēs ekskursijā. 15.00 sāksies meža kriketa turnīrs.

Šogad Vēsturisko dārzu dienās piedalīsies 27 pilis un muižas no visas Latvijas. Informācija www.pilis.lv.

KURZEMĒ

VENTSPILĪ

No jūnija interesentiem atkal pieejamas ekskursijas Ventspils Starptautiskajā radioastronomijas centrā. Lai pieteiktos, jāšūta e-pasts: infovirac@venta.lv vai jāzvana pa tālr. 29230818.

LIEPĀJĀ

Visu vasaru katru sestdienu un svētdienu 13.00 koncertzāle *Lielais*

dzintars aicina uz *Muzikālajām ekskursijām*. Biļetes – *Biļešu paradīzes* kasēs.

SALDŪ

5., 12., 19.VII no 11.00 līdz 12.00 Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeja pagalmā nesteidzīgas brokastis ar muzikālu pavaddījumu *Brokastis zaļumos*.

KONCERTS

Pieskandinās Saulrieta dziesmas

Kuldīgas estrādē 18. jūlijā 21.00 pie klausītājiem ar unikālu noskaņu koncertu *Saulrieta dziesmas* dosies divi izcili un harismātiski latviešu komponisti Jānis Lūsēns un Mārtiņš Brauns. Viņiem pievienosies dziedātāji Zigfrīds Muktupāvels un Ieva Sutugova.

Abi skaņas meistari atzīst, ka šāda sadarbības forma ir nebijusi, interesanta un bagātinoša abiem, savukārt klausītājiem būs iespēja dzirdēt improvizācijas un saspēles gan no komponistu ļoti populāriem, gan arī pavisam maz zināmiem skaņdarbiem.

Biļetes *Biļešu Paradīzē*.

PLĀVĀ UN DĀRZĀ

Katram augam savs laiks

Šoreiz par tiem, ko plūkt jūlijā. Bet pirms tam daži zinātāju ieteikumi, kad un kā labāk to darīt.

KAD IEVĀKT

Visi ārstniecības augi jāvēc sausā laikā pēc rasas nožūšanas. Kaut gan ārsts fitoterapeits Artūrs Tereško apgalvo, ka rasa nekaitē, ja augus uzreiz sagriež un strauji žāvē. Pusdienlaikā lasītie augi var samelnēt vai sasust.

Pēc Mēness kalendāra augu virszemes daļas vislabāk ievākt augošā Mēnesī, bet visu, kas zem zemes – dilstošā.

KĀ ŽĀVĒT

Vākumu žāvē uzreiz, liekot tumšā, siltā un labi vēdināmā vietā. Labi noder bēniņi un nojumes. Ziedus un lapas izklāj uz tīra papīra vai audekla. Lakstus var sasiet mazās buntītēs un pakarināt, bet var arī uzreiz sagriezt. Mizas, saknes un augļus žāvē saulē. Laksti un mizas ir izžuvušas, kad liecot lūst.

KĀ UZGLABĀT

Izzāvētās drogas vislabāk uzglabāt papīra vai audekla maisiņā vai stikla traukā, ne plastmasas.

KO VĀKT JŪLIJĀ

Ārstniecības jeb parastā ancīša lakstus. Izmanto pret iekaisumu, kā žultsdzenušu un savelkošu līdzekli.

Apiņa augļkopas. Pret iekaisumiem, nomierina, žultsdzenušu, diurētisks.

Divšķautņu asinszāles lakstus. Antibakteriāla, spazmolītiska, gremošanu uzlabojoša, diurētiska, atkrēpojoša, savelkoša.

Cemuru augustiņa lakstus. Uzlabo gremošanu, izmanto pret parazītiem.

Meža avenes lakstus. Uzlabo vielmaiņu, mazina karstumu, sviedrē.

Sarkanā un baltā āboliņa ziedus un lakstus. Uzlabo vielmaiņu, spēcina organismu, atkrēpojošs, anti-

sklerotisks, sviedrējošs, pretsāpju, urīndzenošs.

Lielās ceļtekas lapas. Antibakteriālas, pretiekaisuma, atkrēpojošas.

Diždaža lapas. Vielmaiņu uzlabojošs, sviedrējošs, ādu dziedējošs, urīndzenošs.

Parastā deviņvīruspēka ziedi. Dziedē brūces, pretiekaisuma, atkrēpojoši.

Purpursarkanās ehinācijas lakstus un lapas. Stiprina imunitāti, pretiekaisuma darbība.

Gaiļbiksītes lapas. Spēcina organismu, nomierina, pret klepu, sviedrējošas.

Parastās kaķumētras lakstus. Uzlabo gremošanu, nomierina, dziedē brūces.

Ārstniecības klingerītes lakstus. Antibakteriāla, pretiekaisuma, nomierinoša, žultsdzenušu, diurētiska iedarbība.

Tīruma kosas lakstus. Aptur asiņošanu, izvada toksīnus, samazina asinsspiedienu.

Plāvas ķimenes augļus. Nomierina, pretiekaisuma, diurētiski, atkrēpojoši.

Šaurlapu lavandas ziedus un lakstus. Stimulē asinsriti, nomierina, pretsāpju.

Liepas ziedus. Mazina karstumu, sviedrē, pretiekaisuma, atkrēpojoša.

Madaras lakstus. Urīndzenošs, savelkošs, pretiekaisuma, nomierinoši.

Mazā mārsla lakstus. Mazina karstumu, nomierina, pretiekaisuma.

Sagatavoja Inguna Spuleniece

Mellenes ogas. Pretiekaisuma, savelkošas, nomierinošas.

Baltās panātres ziedus un lakstus. Tonizējoši, pretalerģiski, pretiekaisuma, asinis attīroši.

Pelašķa ziedus un lakstus. Pretiekaisuma, atkrēpojoši.

Piparmētras lapas. Antibakteriālas, pretiekaisuma, nomierinošas.

Melnā plūškoka ziedus. Karstumu mazinoši, sviedrējoši, urīndzenošs, atkrēpojoši.

Parastā raskrēslīņa lakstus. Uzlabo vielmaiņu, regulē menstruālo ciklu, pretiekaisuma.

Raudenes lakstus. Pretiekaisuma, nomierinoši, atkrēpojoši.

Rudzupuķes ziedus. Urīndzenošs, pretiekaisuma, sviedrējoši.

Salvijas lapas. Antibakteriālas, savelkošas, pretiekaisuma.

Lielās strutenes lakstus. Antibakteriāli, pretiekaisuma, nomierinoši, urīndzenošs.

Šaurlapu ugunspuķes ziedus un lapas. Spēcina organismu, pretiekaisuma.

Upenes lapas un ogas. Spēcina organismu, sviedrējošas, pretiekaisuma.

Parastās vērmeles lakstus. Pretiekaisuma, antibakteriāli, žultsdzenušu.

Trejkrāsu vijolītes (lauka) lakstus. Sviedrējoši, pretiekaisuma, urīndzenošs, atkrēpojoši.

Dumbrāju zaķpēdiņas lakstus. Antibakteriāli, pretiekaisuma, nomierinoši, savelkoši.

Meža zemeņu ogas. Vielmaiņu uzlabojošas, antibakteriālas, pretiekaisuma.

DROŠĪBAI

Kā mājas mīlulim palīdzēt karstajā laikā?

Marita Līdaka, Kuldīgas dzīvnieku patversmes Mīļās ķepiņas vadītāja, veterinārārste:

– Tas atkarīgs no tā, kur mājdzīvnieks tiek turēts. Gan suņi, gan kaķi, kuri dzīvo laukā, paši sētā atradīs noēnotu, vēsāku vietu, kur paslēpties no saules. Grūtāk tiem mājdzīvniekiem, kuri mīt tikai istabā, īpaši, ja mājvieta ir dzīvoklī dienvidu pusē. Tad jāuzmana, kā dzīvnieks jūtas, vai telpa nav par karstu. Jāpameklē cita vieta; ja tādu nevar atrast, varbūt vajag atvēsināšanas ierīci. Dažkārt pietiek ik pa laikam gulvietā nolikt ar vēsu ūdeni samitrinātu dvieli vai segu.

Apspalvojumam nav būtiskas nozīmes – arī īsspalvainajiem suņiem vai kaķiem, kad ir karstums, saulē ir tikpat grūti kā garspalvainajiem. Svarīgāk ir tas, kā darbojas dzīvnieka termoregulācija un vielmaiņa. Ja ir kādas iedzīmtas problēmas – sirds vai plaušu si-

mības, pārciesta kāda slimība, veselība nav pilnībā atgūta, tad karstumu pārciest daudz grūtāk. Tāpat kā cilvēkiem, arī mājdzīvniekiem klimatam pielāgoties vieglāk, ja tie ir veseli.

Nav jāsaucas, ja suns karstā dienā strauji elso, mēli izkārīs. Mēle ir orgāns, caur kuru ķermenis tiek atdzesēts. Kaķiem tā nav – izkārtā mēle nav laba pazīme. Taču šie dzīvnieki no karstuma cieš retāk, jo labāk nekā suņi spēj atrast vēsu vietu, ja vien nav ierobežoti.

Jāatgādina, ka noteikti nedrīkst dzīvnieku atstāt sakarsušā mašīnā. 10–15 minūtēs iznākums var būt pat letāls. Dažkārt īpašnieki domā, ka veikalā ieskries tikai uz dažām minūtēm, bet gadās neparedzēta aizķeršanās. Ja nevar veikalā vai citā iestādē suni ņemt līdzī (kaķus pārvadā mazāk), tad labāk atstāt mājās. Dodoties ceļojumā, parasti ir kāds līdzbraucējs, kas var palikt mašīnā kopā ar dzīvnieku. Pie daudziem veikalā tagad ierīkotas speciālas vietas suņu piesiešanai, kamēr saimnieks iepērkas, bet tām vajadzētu būt noēnotām.

SVARĪGI!

- ♦ Suņi (kaķi ne tik ļoti) var ātri nonākt līdz karstuma dūrienam jeb hipertermijai, kā medicīnā dēvē smagu organisma pārkaršanu. Taču no tā mīluli var pasargāt.
- ♦ Dzīvniekam vienmēr jābūt pieejamam ūdenim.
- ♦ Nedrīkst suni turēt ierobežotā, tiešu saules staru apspīdētā vietā. Ja tas ir pie ķēdes, jānodrošina, lai būtu noēnota vieta, kur patverties.
- ♦ Neatstājiet dzīvnieku automašīnā pat tad, ja veikalā ieskrienat tikai uz dažām minūtēm!

DĀRZA DARBI

No 3. līdz 17. jūlijam

Ārija Rudlapa, agronome

nas. Apkopj un mēslo ziedošos augus. Griež zarus pirtsslōtām un vāc ārstniecības augus. Lasa ogas un gatavo ievārījumus. Pļauj zālienus, kuros daudz ziedošu augu. Vāc puķu sēklas.

11., 12. un 13. jūlijs ir lapu dienas. Laista un mēslo augus. Sēj zālājus. Rudens pusei var iesēt no jauna dilles, rukolu un citus zaļumus. Apgriež dzīvzogu un pļauj zālienus, lai tie labi ataugtu un sakoplotu.

14. un 15. jūlijs ir augļu dienas. Lasa ogas, novāc gurķus, tomātus un citus augļus un dārzeņus. Konservē, skābē, gatavo ievārījumus. Normē ražu ābelēm, bumbierēm, plūmēm. Veido tomātus un vīnogulājus. Ravē un mēslo zemeņu stādījumus, kuri jau noražojuši.

16. un 17. jūlijs ir sakņu dienas. Ravē, rušina un mēslo sakņaugus. Sēj melnos rutkus, rudens šķirņu redīsus, rāceņus un turnepšus. Novāc agros kartupeļus un citus sakņaugus.

9. un 10. jūlijs ir ziedu die-

DĀRZĀ

Grila sezonā uzmanīgi

Kā droši baudīt grila sezonu, skaidro farmaceite Zane Melberga.

NEPIEDĒZINĀT UN NEPĀRĒSTIES

Ieteicams marinādes gatavot pašam, lai varētu kontrolēt piedevu, sāls patēriņu, izvairītos no konservantiem un e-vielām. Etiķa vietā labāk izvēlēties kaut ko mazāk skābu, lai saudzētu kuņģi, – citronu sulu, kefīru, olīveļļu. Nevajadzētu pielaut, ka gaļa vai dārzeņi piedeg. Svarīgi ir nepārēsties. Smaguma sajūtai nereti pie vainas ir slikti sakošļāts ēdiens, vēlēšanās pamīšus veikt āra darbus un ēst. Pēc maltītes, kurā daudz ēsts, vajadzētu atpū-

ties – 30 līdz 60 minūtes.

PRĀTĪGI AR GRILĒŠANU

Tipiskākās grilēšanas procesā gūtās traumas ir apdegumi, grieztas brūces, savainoti pirksti. Visbiežāk tās rodas, neuzmanīgi darbojoties ar karstām ogleņiem un restēm, degšķidrumiem. Ja skramba neliela, brūci apmazgā ar tekošu ūdeni. Ja netīra, var uzpildināt ūdeņražā pārskābi. Kad brūce iztīrīta, to var apstrādāt ar antibakteriāliem brūču kopšanas līdzekļiem vai dziedējošu ziedi. Ja griezumus ir liels, jāvērsas pie speciālista. Karstos, metāliskos priekšmetus nevajadzētu aiztikt ar plikām rokām, bet izmantot cimdus vai dvieli. Īpaša uzmanība jāpievērš arī drošībai degšķidrumu izmantošanā, to nekādā

gadījumā nedrīkst liet uz ēdiena.

JA GADĪJIES APDEDZINĀTIES

Traumētā vieta nekavējoties jātur zem auksta, tekoša ūdens vismaz piecas minūtes vai jāizmanto aukstuma putas un aerosoli. Apdegušo vietu nepieciešamības gadījumā attīra ar antibakteriālu līdzekli, uzklāj nomierinošu ziedi. Var uzlikt tīru pārsēju un vairākas reizes dienā apstrādāt ar pantenola krēmu. Apdeguma pūslīšus nepārdut un nepārgriezt! Ja apdegums ir lielāks par paša plaukstas laukumu, tas jārāda ārstam.

Mājas aptieciņā vajadzētu turēt pantenolu saturošas putas, brūču apstrādes līdzekli vai ūdeņražā pārskābi, plāksterus, marles, pretsāpju līdzekļus, jo apdegumi var būt sāpīgi.

PĀRDOD

Kāpurķēžu **TRAKTORU DT 75**.
Tāl. 28115501.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žāļūziju un pretinsektu piedāvājums. Veic mērīšanu un montāžu. Mucenieku ielā 25, tālr. 28448638, Gravas ielā 1, tālr. 28378818.

Pārdod **METĀLA JUMTUS** un noteksis-tēmas no ražotāja. Cena no 5,50 EUR/m². Tāl. 20211377.

Dažādus **ŽOGUS** (3D paneļu, sieta, lauksaimnieku u.c.), stabus, vārtus. Pie-gādā, ierīko. Labas cenas. Pastāvīgiem klientiem atlaides. Tāl. 20030717.

Pārdod skaldītu akmens **BRUĢI**, plākšnes, atskaldnes. Tāl. 29652658.

SIA Vēvers pārdod priedes skaidu ku-rināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena 120 eiro. Tāl. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 123,20 eiro par paleti. Tāl. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tāl. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tāl. 26544462.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimā-lais apjoms 20 m³. Tāl. 20514042.

SIA AJG plus – sazāģētu nomaļu **MAL-KU**. Tāl. 29399939.

Skaldītu bērza **MALKU**. Tāl. 26262343.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tāl. 29249578.

Skaldītu **MALKU**, kravā 3–5 m³. Tāl. 29974786.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tāl. 29142702.

Dziedniece Sāra

- Dziedināšana
- Pareģošana
- Atbrīvošana no dažādām atkarībām (alkohola, azartspēlēm u.c.)

Tel. pierakstam 26381988

Pieņems Kuldīgā 7., 21. jūlijā.

Sertifikāta Nr. 67

PĒRK

MEŽUS, cirmsas, malku. Tāl. 26544462.

Pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS**, arī izstrādātus, var būt ar apgrūtinājumiem. Tāl. 28296700.

Apseš **ŠKINDEĻKLUČUS**. Cena, sākot no 53 eiro/m³. Tāl. 29463710.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Kurzemes Gaļsaimnieks - BUĻĻUS, GOVIS, TELES**. Tāl. 63454845, 29427543, 26569362.

GAILENES. Braucu pie klienta. Tāl. 26284210.

No 4. jūlija iepērk **GAILENES**. Kuldīgā, Planīcas ielā 7a, tālr. 25200298; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 25321178; Aizputē, Sakas ielā 9, tālr. 25366612.

Visu veidu **OGAS, SĒNES, ĶIPLOKUS**. Tāl. 29765478.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakaļ. Tāl. 29886349.

Pērku **RAGUS**. Tāl. 22728888.

Dārgi pērk apaļas un ovālas necaurspīdī-ga **DZINTARA** krelles. Tāl. 20323336.

VAJADZĪGI

Atpūtas kompleks *Usmas Meķi* meklē: **PAVĀRA PALĪGU, VIESMĪLI, APKOPĒJU**. Darbs maiņās. Draudzīgs kolektīvs. Alga, sākot no 430 eiro (pēc no-strādātā, papildu bonusi). Tāl. 29665807 (SIA *Rendas Uplejas*, 41201006267).

PĒRKAM

Augošu koku cirmsas un sortimentus pie ceļa.

Meža īpašniekiem:

- Veicam bezmaksas konsultācijas;
- Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsnu iestigošanā;
- Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Metsā

Telefoni informācijai: 29196926
www.metsaforest.com/lv

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties A, B, BE, C, CE, D kategorijas, 95. koda kursiem. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

Ēku siltināšana ar **EKOVAŅI**. Aizpildām ēku gaisa spraugas. Tāl. 25624247.

AUKLĪTE. Varu pieskatīt jebkurā laikā jūsu bērnu. Ir iepriekšēja pieredze. Tāl. 28814868.

ELEKTROMONTĀŽA; motoru re-monts, pārtīšana. Tāl. 26279280.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tāl. 28358514.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsnu dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana. Tāl. 27226777.

Piedāvājam ķēžu **EKSKAVATORA** (5,5 tonnas) pakalpojumus. Tāl. 26046209.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tāl. 29605105, 28205914.

Tīra **AKAS**. Tāl. 26018109.

Pensionāri meklē **DZĪVOKLI** laukos bez labierīcībām ar malkas apkuri. Tāl. 22477663.

PIEMINEKĻI, FUTRĀĻI, SĒTIŅAS Baložu ielā 6 (blakus pastam). Tāl. 28666270.

SKRUNDĀ – INDULIS ir izveidojis savu **APBEDĪŠANAS BIROJU**. Jaunā adrese: **LIEPĀJAS IELA 20**. Zvaniet, palīdzēšu grūtā brīdī, kā jau iepriekš. Tirgoju futrāļus, kapa pieminekļus. Zvaniet. Tāl. 29533360.

JŪLIJA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 6. jūlija 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

Cik ugunsgrūdu iekūra lāpu skrējienā?

Atbilde. Vidēji gadā novērotas 50 000 zibens izlādes.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Rasma Stepe, Daina Gerente, Indra Grandava, Gunta Grudmane, Jānis Kviesis, Ingars Neimanis, Aija Usne.

Pēc balviņām redakcijā gaidām **Ausmu Kreideri, Veltu Višņevsku**.

VEIKALS Konkursu atbalsta veikals Pindzele.

Muzejs apkopo liecības

Kuldīgas novada muzejs aicina novada iedzīvotājus, uzņēmējus, kā arī citu nozaru pārstāvjus nodot muzeja krājumā Covid-19 liecības: priekšmetus, fotogrāfijas, kā arī atmiņu stāstus par pandēmijas laikā izjusto un piedzīvoto.

Beidzoties ārkārtējai situācijai valstī, no mūsu ikdienas pazūd

lietas, kas pandēmijas laikā tika izmantotas. Šāda vēsturiska notikuma liecības ir būtiski saglabāt nākamajām paaudzēm, kas, iespējams, pēc dažiem desmitiem vai simtiem gadu pētīs šos notikumus. Kuldīgas novada muzeja vadītājs Eduards Damberts: „Tas, ko būs saglabājuši muzeju krājumos, būs vien-

LĪDZJŪTĪBAS

*Klusu, klusu nu uz dusu,
Ne vairs grūti, ne vairs sāp...*

/D.Avotiņa./
Izsakām dziļu līdzjūtību Santai un pārējiem piederīgajiem, BRUNI KUNCĪTI mūžībā pavadot.
Sandra, Māris

*Lai tēva mīla paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.*
/I.Mežnora./
Izsakām līdzjūtību Ivetai, no tēta atvadoties.
Scholas dziedātājas

*Klusums,
Tevis vairs nav,
Tikai atmiņas,
Kas aizkustina dvēseli,
Vārdi, kas nepateikti skan.*
/A.Gļauda./
Izsakām līdzjūtību Linardam, vecmāmiņu zaudējot.
Koleģi kriminālpolicijā

*Aiziet var, bet nemūžam tik tālu,
Lai caur ziediem un puteņu vāļiem
Neskanētu atmiņu balsis.*
/Rainis./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ivaram Grīnbergam un pārējiem tuviniekiem, māti mūžībā pavadot.
SIA *Saules ieleja* 3 kolektīvs

*Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dziļi, dziļi daudziem sirdis sāp.*
/O.Skuja./
Visdziļākā līdzjūtība Zintai un pārējiem tuviniekiem, NAIRU zaudējot.
Vaira, Sarmīte, Rita, Juris, Jānis

*Un pēkšņi iestājas klusums,
Un pēkšņi apstājas laiks.*
/E.Sudmale./
Izsakām līdzjūtību Velgai, no brāļa atvadoties.
Senioru klubīņš *Skrundas ceriņi*

gās liecības par šo laiku. Pirms izmest kādu afišu, sejas vairogu vai kādu citu priekšmetu, kas tika izmantots pandēmijas laikā, sazinieties ar muzeju.” Var zvanīt muzeja krājuma glabātājai Ingridai Polei (tāl. 29615567), lai noskaidrotu, vai krājumā šāds priekšmets ir nepieciešams.

Inta Jansone

Patiesi un nepatiesi apgalvojumi par Kuldīgu

Latvijas drošāka interneta centrs *Drossinternets.lv* sadarbībā ar brīvprātīgajiem radījis aizraujošu tiešsaistes spēli *Pilsētas ABC*. Tajā doti 33 patiesi un nepatiesi apgalvojumi par pilsētu, un spēlētājam apgalvojumi jāizvērtē. Spēlē ir pieejami fakti par 12 Latvijas pilsētām, arī Kuldīgu.

Spēli *Pilsētas ABC* var spēlēt ikviens – gan tie, kuri izmanto vasaru, lai apceļotu Latviju, gan arī vietējie, lai pārbaudītu, cik labi pazīst savu pilsētu. “Turklāt

Spēle pieejama: <https://drossinternets.lv/lv/info/pilsetu-spele>

spēle ir lielisks rīks, lai attīstītu spēlētāju kritisko domāšanu un informācijas prasmi,” skaidro *Drossinternets.lv* vadītāja Maija Katkovska. *Pilsētas ABC* ideju izstrādāja un saturu veidoja *Drossinternets.lv* un drošāka interneta vēstneši, kas ikdienā ir pedagogi, bibliotekāri un jauniešu centru darbinieki.

Šobrīd spēlē ir sagatavoti jau-

tājumi par 12 pilsētām: Krāslavu, Iecavu, Balviem, Talsiem, Ventspili, Liepāju, Valmieru, Bausku, Daugavpili, Rēzekni, Saldu un Kuldīgu. *Drossinternets.lv* aicina spēlēt *Pilsētas ABC* līdz 29. septembrim. Starp visiem pareizo atbilžu iesniedzējiem 30. septembrī tiks izlozēti 30 balvu saņēmēji.

Lāsma Reimane

VIKA SIA «Vika Wood»
kokzāģētava **PĒRK**
egles un priedes zāģbalkus.

Sīkāka informācija pa tālruni **26443376**.
Papildu informācija www.vikawood.lv.

VĀRDADIENAS

No 4. līdz 11. jūlijam

- 4. Ulvis (140), Uldis (6643), Sandis (3165), Sandijs (669)
  - 5. Andžs (54), Andžejs (358), Edīte (2327), Esmeralda (150)
  - 6. Anrijs (447), Arkādijs (793)
  - 7. Alda (752), Maruta (1465)
  - 8. Antra (2305), Adele (517), Ada (73)
  - 9. Zaiga (1519), Asne (14), Asna (4)
  - 10. Lija (703), Olivija (471), Oliveris (1736), Odrīja (534)
  - 11. Leonora (433), Svens (150)
- Populārākie: **Edīte un Uldis.**

Omas rokās

Esmeralda Kancāne, studente:

Man vārdu laikam iedeva oma. Katru reizi, kad vaicāju, ir citas atbildes. Vārda ideja laikam nāk no kaut kāda seriāla. Mani vecāki nav varējuši izvēlēties, kādu vārdu man dos. Kad mani pārveda no slimnīcas, vecāki esot ielikuši omai rokās un viņa ir teikusi: „Mana mazā Esmeraldiņa!” Vārds tā arī ir palicis. Man kādreiz nepatika mans vārds, ļoti kautrējos. Biju jau izdomājusi sev citu vārdu, bet tas bija tāda joku līmenī. Reizēm cilvēki arī reāli noticeja tam. Kautrējos, jo tajā laikā tas bija tāds neparasts vārds, bet mūsdienās – jo atšķirīgāks, citādāks, jo labāk. Tagad man patīk mans vārds. Šobrīd vairs nav tik aktuāli, bet kādreiz manu vārdu rakstīja *Esmeralde*, bet mans vārds ir *Esmeralda*. Es ļoti *uzvārījos*, ja lietoja nepareizu galotni. Es vienmēr vaktēju un skatījos, kā manu vārdu uzraksta. Cilvēkiem dažreiz ir grūti atcerēties manu vārdu, un tad mani sauc dažādos citos vārdos. Es vārda dienas parasti nesvinu. Protams, tā ir īpaša diena, un kādu kūkas gabaliņu es apēdu.

Monta Bērziņa (Jauno žurnālistu skola) Esmeraldas Kancānes arhīva foto

JOKI

– Jau sen plānoju sākt jaunu dzīvi, taču nekādi nespēju sagaidīt īsto pirmdieni. Līdz šim visas pirmdienas iekritušas tieši pēc svētdienas.

Ja hameleoni labāk darītu savu darbu, tad mēs nemaz nezinātu, ka hameleoni vispār eksistē.

– Kad es vēlos dzirdēt kaut ko gudru, es pats sāku runāt.

Uzbrukt uz ielas nepazīstamiem cilvēkiem nav labi! Ja nu izrādās, ka viņiem mājās viens pats sēž kaķītis.

LAIKA PROGNOZE

Kāds būs jūlijs

Tikko aizvadīts jūnijs, kas pēc *Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra (LVĢMC)* novērojumiem daudzviet bijis nokrišņiem bagātākais pēdējo gadu vēsturē. Vienlaikus sasniegti daudzi siltuma rekordi, bet nu gaisa temperatūra pazeminājusies, taču sinoptiķi mierina – vasara nebūt nav beigusies.

Kopējais nokrišņu daudzums Latvijā bijis 91,1 mililitrs, pārsniedzot mēneša klimatisko normu par teju 25%. Tiesa, Kurzemē to tik ļoti neizjuta, vienīgi Liepājas pusē, kur jūnijs atzīts par lietaināko kopš 1961. gada. Vidējā mēneša temperatūra bijusi + 18,1 jeb par trim grādiem virs normas.

Atcerēsimies, ka gandrīz līdz Jāņiem bija salīdzinoši vēss, bet tad nāca karstuma viļņi, padarot šo jūniju par vienu no siltākajiem pēdējos 20 gados.

LTV laika ziņu komentētājs Toms Bricis stāsta, ka turpmāk pie mums valdīs vēsāks laiks – jūlijs būšot tāds Baltijā pierastas slapjas vasaras vidus mēnesis ar mainīgiem laika apstākļiem. Spīdēs arī saule, tomēr lietavas un brāzmais vējš līdz 20 m/sec. būs vairāk jūtams. T.Bricis atgādina, ka tās ir īstermiņa prognozes, kas var mainīties un kļūt optimistiskākas tiem, kuri mīl siltumu.

LVĢMC novērojumu stacijas prognozē, ka Kurzemes vidienē brīvdienās gaisa temperatūra

nepārsniegs + 20, pūtīs DR vējš 6-12 m/sec. Sestdiena būs bez lietus, taču saule dažbrīd slēpsies aiz mākoņiem. Naktī uz svētdienu sāks līt, pārsvarā lietaina būs visa diena. Nākamās nedēļas sākumā mūsu reģionā ieplūdis liels Atlantijas ciklons, tādējādi gaisa temperatūra vēl pazemināsies (dienā no +16 līdz + 17 grādiem), naktis varēs saukt pat par dzestrām – termometra stabiņš var nokrist līdz +12.

T.Bricis piebilst, ka ir pārāgi apraudāt vasaru – arī pērn pēc rekordkarsta jūnija iestājās pavēss jūlijs, bet augusts bija silts un saulains.

Daina Tāfelberga

DAMBRETE

Čempions un godalgas

Rīgā norisinājās Latvijas jaunatnes čempionāta fināls 64 laucīņu dambretē, un U13 grupā par uzvarētāju atspēle kļuva Kuldīgas novada sporta skolas audzēknis Roberts Serpāns.

Klasiskajā dambretē Robertam ceturtais rezultāts.

U8 grupā meitenēm Ramona Serpāne izcīnīja 3. vietu gan klasiskajā dambretē, gan ātrspēlē. U19 grupas jauniešiem Artim Madaram Rancānam 2. vieta ātrspēlē, 4. vieta klasiskajā dambretē. U26 grupā jauniešiem Dāvidam Valteram Benderskim 5. vieta gan klasiskajā dambretē, gan ātrspēlē.

Inta Jansone, Pētera Gailāna arhīva foto

Labus panākumus Latvijas jaunatnes čempionāta finālā izcīnīja Roberts Serpāns, Artis Madars Rancāns un Ramona Serpāne.

Lai Zemessardze augtu

Zemessardzes 4. Kurzemes brigāde ar svinīgo pasākumu un jauno zemessargu zvēresta došanas ceremoniju pulkveža O. Kalpaka muzejā un pieminās vietā *Airītēs* atzīmēja 28. gadadienu, kopš ar Latvijas Republikas Zemessardzes priekšnieka pavēli nr. 14 *Par novadu vienību izveidošanu* tika izveidotas Zemessardzes brigādes.

Šajā dienā svinīgo zvērestu nodeva 26 jaunie zemessargi, kuri papildinās Ventspils 46., Kuldīgas 45. un Jelgavas 52. bataljonu. Kā uzsvēra 4. Kurzemes brigādes komandieris, pulkvedis Andris Rieksts, tas ir ļoti liels papildinājums zemessardzei. Šī gada pirmajos sešos mēnešos Kurzemē rekrutēti 80 cilvēki. Pēdējos gados lielākais cilvēku pieplūdums ir bijis novērojams laikā, kad sākās Ukrainas krīze.

„Lai arī katru gadu jauno zemessargu skaits ir stabils, mums tomēr gribētos, lai tas būtu lielāks,” *Kurzemniekam* skaidro A.Rieksts. „Tādēļ septembrī pirmo reizi būs viena diena, kad interesenti, kuri domā par stāšanos zemessardzē, varēs klātienē izbaudīt, ko nozīmē būt zemessar-

gam.” Proti, tiks izsludināta akcija, ka katrs zemessargs drīkstēs uzaicināt kādu savu draugu, lai viņš uz savas ādas izbaudītu zemessarga ikdienu. Tas varbūt palielinātu interesi par stāšanos dienestā, sacīja A.Rieksts.

Pavēle par Zemessardzes novadu vienību izveidošanu tika izdota 1992. gada 30. jūnijā, paredzot izveidot piecas Zemessardzes brigādes, tai skaitā arī 4. Kurzemes novada brigādi. Toreiz brigādes sastāvā tika iekļauts 41. Talsu, 42. Tukuma, 43. Saldus, 44. Liepājas, 45. Kuldīgas un 46. Ventspils bataljons.

Laika gaitā Kurzemes novada brigāde piedzīvojuši vairākas reorganizācijas. Tagad tā aptver visu Kurzemi un daļu Zemgales

Zemessardzes rindas papildināja 26 jaunie zemessargi, kuri turpmāk dienēs trīs bataljonos Kuldīgā, Ventspilī un Jelgavā.

teritorijas. Brigādes pakļautībā atrodas štābs Kuldīgā, trīs kājnieku bataljoni Liepājā, Dobelē un Ventspilī, viens nodrošinājuma bataljons Kuldīgā un viens

kaujas atbalsta bataljons Jelgavā. Pārliecība par to, ka nepieciešams veidot Zemessardzi, radās 1991. gadā barikāžu laikā. Zemessardze joprojām ir lielākais

militārais formējums Latvijā, un bez tās atjaunotās Latvijas Republikas vēsture nav iedomājama.

Alberta Dintera